

บทที่ 4 บทวิเคราะห์

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังกล่าว จึงได้มีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบตามลำดับ ดังนี้

1) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547

เห็นชอบในหลักการตามนโยบายของนายกรัฐมนตรีในการให้ความช่วยเหลือข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เสียชีวิตอันเนื่องมาจากการก่อความไม่สงบ มิใช่เกิดจากสาเหตุส่วนตัว เพื่อเป็นการจุนเจือและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนอย่างเร่งด่วน สมควรที่ทางราชการจะให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ครอบครัวของผู้ได้รับผลกระทบ ในอัตราครอบครัวละ 100,000 บาท จากเงินโครงการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ ซึ่งกระทรวงการคลังได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ รายละ 50,000 บาทด้วย ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2547 เป็นต้นไป

2) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2547

อนุมัติให้จัดทำประกันภัยแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ(รวมลูกจ้างประจำ) ของทุกหน่วยงานที่ปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งกระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลาง ได้ร่วมกับกรมการประกันภัยดำเนินการ โดยใช้จ่ายจากเงินโครงการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ มีเงื่อนไขของการเอาประกันภัย คือ เป็นการประกันภัยอุบัติเหตุหมู่ข้าราชการ เบี้ยประกันภัยสุทธิ คนละ 500 บาท/คน/ปี โดยคุ้มครองการเสียชีวิตหรือทุพพลภาพถาวรในวงเงินประกันจำนวน 500,000 บาท ทั้งนี้ มีผู้เอาประกันภัยจำนวน 31,367 คน เบี้ยประกันภัยเป็นเงิน 15,688,000 บาท

3) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2547

ให้จ่ายเงินช่วยเหลือแก่ทหาร ตำรวจ อาสมัคร กำนัน และผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติงานใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เสียชีวิตหรือทุพพลภาพจากการก่อความไม่สงบ ในวงเงินรายละไม่เกิน 500,000 บาท จากเงินโครงการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ โดยไม่ต้องทำการประกันภัยเช่นเดียวกับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ทำประกันภัยและได้รับความคุ้มครองตามกรมธรรม์ในกรณีเสียชีวิตและทุพพลภาพถาวรแล้ว ได้รับความช่วยเหลือจากการประกันภัยอย่างเดียว โดยยกเลิกการจ่ายเงินช่วยเหลือจากเงินโครงการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ แต่สำหรับกรณีที่ได้รับบาดเจ็บและไม่อยู่ในความคุ้มครองตามกรมธรรม์ ยังคงให้ได้รับความช่วยเหลือจากเงินโครงการดังกล่าว รายละ 50,000 บาทต่อไป

4) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2547

อนุมัติหลักการการจ่ายเงินทดแทนกรณีได้รับผลกระทบจากการก่อความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามที่ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้เสนอ โดยเป็นหลักการการจ่ายเงินทดแทนประชาชนผู้

บริษัท ประชาชนปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือราชการในการรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ กรณีเสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งการจ่ายเงินพิชไร์ และทรัพย์สินของประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

5) คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2548

มอบหมายให้ นายจาตุรนต์ ฉายแสง ขณะดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี ดูแลการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวม

6) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2548

ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณารายละเอียดต่างๆ ของมาตรการ หลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในภาพรวมโดยเร็วต่อไป

7) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2548

รับทราบการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กยค.) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ในขณะดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการ และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณากำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้รัฐบาลคล่องใจในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบ ทั้งหลักเกณฑ์ความช่วยเหลือตามระเบียบของทางราชการปัจจุบันที่มีอยู่ และหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมการช่วยเหลือเยียวยาที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนทุกด้าน ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 160/2548 ลงวันที่ 3 พฤษภาคม 2548

8) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548

เห็นชอบในหลักการของหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามที่ประธาน กยค. เสนอ โดยให้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ดังกล่าวตามความเห็นของคณะรัฐมนตรีดังต่อไปนี้ แล้วดำเนินการต่อไปได้

(1) แหล่งเงินที่จะใช้เพื่อการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ที่กำหนด จะใช้เงินจากโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ และแหล่งเงินสำหรับเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ แรงงานต่างด้าว เจ้าของพิชไร์ ผู้เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เป็นการครั้งคราว ผู้ประกอบการในพื้นที่ และการขยายกรณีพิเศษอื่นๆ นั้น ให้ใช้จ่ายลักษณะเป็นโครงการพิเศษจำเป็นเร่งด่วนของรัฐบาล โดยให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากงบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น โดยประสานและขอทำความเข้าใจกับสำนักงานงบประมาณตามความจำเป็นต่อไป

(2) การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ หากผลการสอบสวนยังคลุมเครือไม่ชัดเจนว่า ผู้ขอรับความช่วยเหลือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ นั้น ให้จังหวัดจ่ายค่าชดเชยไปก่อนเบื้องต้นร้อยละ 25 ทั้งนี้ให้กระทรวงการคลังกำหนดหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการดังกล่าว เพื่อให้จังหวัดสามารถให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ และหากปรากฏต่อมาว่า ผลสอบสวนและค่าชดเชยไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่

ปรากฏภายหลัง ให้ยุติการช่วยเหลือทันที และเจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินไม่ต้องรับผิดชอบ หากได้กระทำไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระบุไว้ในเรื่องนั้นแล้ว โดยมีได้จิตใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

(3) ให้นำหลักเกณฑ์การจ่ายช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มาใช้กับกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดสงขลาหรือในจังหวัดอื่นที่เกิดเหตุการณ์คุกคามในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ให้การช่วยเหลือเยียวยาย้อนหลังไปถึงวันที่ 4 มกราคม 2547 และในกรณีผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ข้างต้น ซึ่งเกิดขึ้นก่อนวันที่ 4 มกราคม 2547 ให้คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กยต.) พิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายไปตามความเหมาะสม

(4) การให้ความช่วยเหลือดังกล่าวข้างต้น ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีดำเนินการด้วยความรอบคอบเหมาะสม โดยยึดหลักเมตตาธรรม และให้ประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อป้องกันปัญหาการให้ความช่วยเหลือซ้ำซ้อนกันต่อไปด้วย

9) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2548

รับทราบการปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยา โดยให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานที่พิจารณาอนุมัติเงินให้ความช่วยเหลือเพียงหน่วยเดียว เพื่อมิให้เกิดกรณีให้ความช่วยเหลือซ้ำซ้อน และเป็นการบูรณาการงบประมาณตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ทั้งนี้ เนื่องจากเดิมมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2547 กำหนดให้กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) เป็นผู้พิจารณาอนุมัติเงินช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบ

10) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2549

รับทราบการแต่งตั้ง กยต. โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหรือผู้แทนร่วมเป็นกรรมการ และปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ

11) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2550

เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธาน กยต. เสนอทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

(1) ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ โดยมีอำนาจอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณให้ความช่วยเหลือดังกล่าวจากงบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น โดยประสานและขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ สำหรับการช่วยเหลือกรณีพิเศษอื่นๆ นอกเหนือตามหลักเกณฑ์และการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของ กยต. ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากงบประมาณรายจ่าย งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น โดยประสานและขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณตามความจำเป็นต่อไป

(2) การพิจารณาให้ความช่วยเหลือว่า ผู้ขอรับความช่วยเหลือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบหรือไม่ นั้น ให้ยึดถือการรับรองว่าเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากความเห็นของคณะกรรมการ 3

ฝ่ายในพื้นที่ (ทหาร ตำรวจ และพนักงานปกครอง) ประกอบผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ หากกรณี เหตุการณ์ปรากฏชัดเจนว่าเกิดจากเหตุความไม่สงบ ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือแก่ผู้ได้รับผลกระทบได้ครบถ้วน (100 เปอร์เซ็นต์) ตามหลักเกณฑ์ฯ จากเงินทรงพระราชการ

(3) การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการนโยบายและอำนาจการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้พิจารณาตามความเหมาะสม

12) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2550

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ...ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายเลขานุการ กยศ.เสนอและให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรีตรวจพิจารณา โดยให้รับความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาด้วย แล้วดำเนินการต่อไปได้ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

(1) ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ ให้มีการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

(2) กองทุนประกอบด้วยเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้เพื่อใช้จ่ายในกิจการของกองทุน รวมทั้งดอกผลที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าว

(3) ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นกรรมการและเลขานุการ

(4) ให้ระเบียบนี้ยกเลิกเมื่อคณะกรรมการมีมติให้ยกเลิกกองทุน

13) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2550

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ดังนี้

(1) การให้ทุนการศึกษาและเงินยังชีพรายเดือนแก่เด็กที่ได้รับผลกระทบโดยตรง เพื่อให้ผู้ประสบเหตุที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียน นักเรียน นักศึกษา และเด็กที่ผู้อุปการะเสียชีวิต บาดเจ็บสาหัส และทุพพลภาพ ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐอย่างยุติธรรม

(2) การช่วยเหลือกรณีเด็กที่บิดาและมารดาเสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบเพื่อให้เด็กที่กำพร้าทั้งบิดาและมารดา ประสบความเดือดร้อนมากกว่าเด็กที่กำพร้าเพียงบิดาหรือมารดา เนื่องจากต้องขาดผู้อุปการะดูแล และอาจเป็นภาระแก่ญาติพี่น้องคนอื่น ๆ ซึ่งมีภาระในครอบครัวของตนอยู่แล้ว

14) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2550

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ สืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ สืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) การปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์เพิ่มบุคคลที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบฯ (สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล อาสาสมัครที่ได้รับการแต่งตั้งจากส่วนราชการ) และแนวทางการรับรองของคณะกรรมการ 3 ฝ่าย

(2) การปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการรับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ จากคณะกรรมการ 3 ฝ่าย (ทหาร ตำรวจ พนักงานฝ่ายปกครอง) เนื่องจากการรับรองของคณะกรรมการ 3 ฝ่าย ประกอบผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวน ทำให้การพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบเกิดความล่าช้า และเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จึงเห็นควรกำหนดแนวทางการพิจารณาว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบหรือไม่ จากการรับรองตามความเห็นของคณะกรรมการ 3 ฝ่ายใหม่ ดังนี้

1. กรณีคณะกรรมการ 3 ฝ่ายรับรองว่า ผู้ขอรับการช่วยเหลือเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบให้ครบถ้วน (ร้อยละ 100) จากเงินอุดหนุนของจังหวัด (50 ล้านบาท)

2. กรณีคณะกรรมการ 3 ฝ่าย มีความเห็นเสียงส่วนใหญ่ (2 ใน 3) รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ “เป็นผู้ได้รับผลกระทบ” จากสถานการณ์ความไม่สงบฯ

2.1 ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบไปก่อนร้อยละ 25 จากเงินอุดหนุนของจังหวัด (50 ล้านบาท)

2.2 ภายหลังจากผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมอีกร้อยละ 75 จากเงินอุดหนุนของจังหวัด (50 ล้านบาท)

2.3 แต่หากภายหลังจากผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวไม่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้จังหวัดยุติการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทันที

3. กรณีคณะกรรมการ 3 ฝ่าย มีความเห็นเสียงส่วนใหญ่ (2 ใน 3) รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ “ไม่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ” จากสถานการณ์ความไม่สงบฯ

3.1 ให้ยุติการพิจารณาไว้ก่อน

3.2 ภายหลังจากผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าว เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือให้ครบถ้วน ร้อยละ 100 จากเงินอุดหนุนของจังหวัด (50 ล้านบาท)

3.3 แต่หากภายหลังจากผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวไม่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้จังหวัดยุติการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทันที

4. กรณีคณะกรรมการ 3 ฝ่าย มีความเห็นเป็นเอกฉันท์รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ “ไม่เป็นผู้ได้รับผลกระทบ” จากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ให้ถือว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือไม่เข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือเยียวยา โดยไม่ต้องนำผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนมาพิจารณา

5. กรณียุติการพิจารณาให้ความช่วยเหลือเยียวยา ตามข้อ 2.3 ข้อ 3.3 และข้อ 4 หากต่อมาภายหลัง

5.1 ศาลมีคำพิพากษาคดีถึงที่สุด และคำพิพากษาระบุชัดเจนว่า เป็นคดีที่ผู้ขอรับการช่วยเหลือ “เป็นผู้ได้รับผลกระทบ” จากสถานการณ์ความไม่สงบฯ และ

5.2 ผู้ได้รับผลกระทบร้องขอคำพิพากษาคดีถึงที่สุดแล้วนั้น มาให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบพิจารณาให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดกรณีดังกล่าว ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือให้ครบถ้วนร้อยละ 100 จากเงินทศวรรษราชการของจังหวัด (50 ล้านบาท)

6. ให้คณะกรรมการ 3 ฝ่าย พิจารณาให้ความเห็นว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ “เป็นผู้ได้รับผลกระทบ” จากสถานการณ์ความไม่สงบฯ หรือไม่โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ไม่เกิน 5 วัน ทำการ

7. กรณีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ หากได้กระทำไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระบุไว้ข้างต้น ต่อมาภายหลังผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนผลของคำพิพากษาคดีถึงที่สุด รวมทั้งการจ่ายเงินช่วยเหลือไม่ตรงกับข้อเท็จจริงและหลักฐานตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำที่เกิดขึ้นยกเว้นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้ทำการไปโดยทุจริต จงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

14) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2552

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้(ก.บ.จ.ด.) เรื่อง การจัดทำมีการประกันชีวิตให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2550 ข้อ 13 ตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) เสนอ ดังนี้

1. ให้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการจัดทำประกันชีวิตเป็น 2 กรณี คือ

(1) กรณีหน่วยงานของรัฐจัดทำประกันชีวิตให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้กับบริษัทประกันภัยอยู่ก่อนแล้ว โดยใช้เงินบริจาคที่หน่วยงานของรัฐได้รับหรือเงินสวัสดิการของหน่วยงานของรัฐนั้น จ่ายเป็นเบี้ยประกันภัย และหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์จะจัดทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันภัยต่อไปอีก

(2) กรณีหน่วยงานของรัฐไม่ได้จัดทำประกันชีวิตให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และหน่วยงานของรัฐมีความประสงค์ให้รัฐเป็นผู้จ่ายเงิน “เงินทดแทนการประกันชีวิต” แทนการจัดทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันภัย

2. ให้การประกันชีวิตแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้คุ้มครองทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานซึ่งได้รับคำสั่งจากทางราชการไปปฏิบัติหน้าที่ประจำหรือได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติภารกิจในจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา อำเภอบันนังสวย อำเภอเขาชัยวัน และอำเภอจะนะ แต่ไม่รวมถึงจังหวัดสตูล

3. อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณจำนวน 96,480 บาท ตั้งไว้ที่ สปน. จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อให้ส่วนราชการต่างๆ ใช้เป็นค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการจัดทำประกันชีวิตหรือเงินทดแทนการประกันชีวิตแล้วแต่กรณี ตามข้อ 1 และให้ สปน. สามารถขออนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นจากสำนักงบประมาณ

4. ให้เริ่มต้นการทำประกันชีวิตให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการตามข้อ 1 ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 เป็นต้นไป

15) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2552

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินช่วยเหลือการศึกษาของบุตรของข้าราชการและลูกจ้างประจำที่เสียชีวิตจากการปฏิบัติงานในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และในพื้นที่อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอและให้ดำเนินการต่อไปได้

16) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการกำหนดให้พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้(จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลาเฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ และกรณีอื่นที่คณะรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้) ได้รับสิทธิประโยชน์เป็นพิเศษ นอกเหนือจากที่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547 และประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ(คพร.) กำหนดตามมติ คพร. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2552 เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติต่อไป ตามที่สำนักงาน ก.พ.เสนอ

17) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2552

คณะรัฐมนตรีรับทราบและเห็นชอบคณะกรรมการรัฐมนตรีพัฒนาพื้นที่พิเศษ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รชต.) ครั้งที่ รชต 2/2552 และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ คือ มาตรการพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ ประชาชน และการให้สิทธิประโยชน์จูงใจนักลงทุนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการดำเนินการตามมติ รชต.เมื่อ 25 มีนาคม 2552 สรุปได้ดังนี้
มาตรการที่ได้ข้อยุติแล้ว แบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

(1.1) กลุ่มมาตรการทางด้านภาษี การลดหย่อนค่าธรรมเนียม และการชดเชยส่วนต่างเบี้ยประกันภัยตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2549 ที่จะสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2552 ให้มีการขยายออกไปอีก 3 ปี คือตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 ถึง 31 ธันวาคม 2555

(1.2) กลุ่มมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2550 ซึ่งได้สิ้นสุดลง เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 ให้มีการขยายต่อไปอีก 3 ปี ตั้งแต่ 1 เมษายน 2552-31 มีนาคม 2555 คือมาตรการพักชำระหนี้ เกษตรให้ความช่วยเหลือพักชำระหนี้ เกษตรที่เป็นลูกค้า ธกส.ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย ธกส. จะเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยแทนในส่วนของเงินต้นที่ไม่เกิน 200,000 บาท ในปีแรก และรัฐบาลจะเป็นผู้ชดเชยค่าดอกเบี้ยในปีที่ 2 และ 3 สำหรับดอกเบี้ยในส่วนที่เงินต้นเกิน 200,000 บาท ให้เกษตรกรรับภาระเอง โดยมอบให้ ธกส.นำไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็วต่อไป

18) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2554

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแนวทางการถ่ายโอนภารกิจการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้แก่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. งานคณะกรรมการนโยบายและอำนวยการการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กยต.) เนื่องจากงานการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นงานที่มีความสำคัญในระดับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด

หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ประกอบกับเหตุการณ์เกี่ยวกับความไม่สงบฯ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและในปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 กยศ. และคณะกรรมการคณะทำงาน ภายใต้ กยศ. และจังหวัด 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนงาน โครงการ เพื่อช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการรวมทั้งการพิจารณาช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ตามหลักเกณฑ์ ตลอดจนการอุทธรณ์การช่วยเหลือกรณีต่างๆ ให้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ให้ สอ.บต.รับถ่ายโอนภารกิจความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาฯ และงานที่อยู่ระหว่างดำเนินการจาก กยศ. คณะอนุกรรมการคณะต่างๆ ภายใต้ กยศ. และ สปน. โดยออกระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กยศ.) ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554

1.2 ให้ สปน. และจังหวัดส่งเรื่องที่ทำให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ โดยใช้เงินอุดหนุนของ สปน. ที่ตั้งไว้ที่จังหวัดและอยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการรวบรวม ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และขั้นตอนการอนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนดังกล่าวให้ สอ.บต. และคณะกรรมการที่มีการตั้งขึ้นตามระเบียบ กพค. ดำเนินการเพื่อขออนุมัติจัดสรรงบประมาณเพื่อขอใช้เงินอุดหนุนต่อไป

2. ด้านงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือเยียวยา

2.1 ให้ สอ.บต. ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ (สปง.) เพื่อให้มีงบประมาณในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ ได้ทันทีเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ จาก สปน.

2.2 ให้ สอ.บต. ขอทำความตกลงกับกรมบัญชีกลาง เพื่อขออนุมัติวงเงินอุดหนุนของราชการ (เงินจ่ายล่วงหน้าทันทีเมื่อเกิดความเสียหายระหว่างรอบงบประมาณ) และประสานแจ้งจังหวัดเพื่อชักชวนความเข้าใจการขอรับการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบฯ จาก สอ.บต. ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554

3. ด้านงานระบบฐานข้อมูล

ให้ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สปน. ดำเนินการ โดยระบบฐานข้อมูล เอกสาร และหลักฐานต่างๆ ให้ สอ.บต. รวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ และคอมพิวเตอร์ที่ได้ดำเนินการจัดซื้อให้ศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาจังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

4. ด้านงานบุคลากร

ถ่ายโอนบุคลากรที่ สปน. ได้ดำเนินการจัดจ้างในลักษณะจ้างเหมาบริการเพื่อปฏิบัติงานที่ สปน. ศูนย์เยียวยาจังหวัดและอำเภอ ที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 61 คน ซึ่งจะสิ้นสุดสัญญาจ้าง ณ วันที่ 30 กันยายน 2554 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ให้ สอ.บต. กำหนดโครงสร้างและอัตรากำลัง และงบประมาณ เพื่อรองรับภารกิจดังกล่าว

5. ให้ สอ.บต. รับไปพิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนสนับสนุนให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2550 โดยให้ตั้งกองทุนดังกล่าวไว้ที่ สอ.บต.

19) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2555

ระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหาย และผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 และประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าด้วยอัตรา

ค่าช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555

เห็นชอบระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 และประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 และประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าด้วยอัตราค่าช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 โดยให้ ศอ.บต.รับความเห็นและข้อสังเกตตามประเด็นอภิปราย ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขระเบียบและประกาศดังกล่าว โดยด่วน และให้ ศอ.บต.ดำเนินการตามมติ กพต. รวมทั้งชี้แจงต่อประชาชนให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ตามระเบียบและประกาศดังกล่าว ทั้งนี้ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องด้วย

20) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบและอนุมัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอดังนี้

1. เห็นชอบหลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. อนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 งบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อให้ความช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 2,080,000,000 บาท

3. มอบหมายให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุมัติให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการเยียวยาฯ เสนอ

4. เมื่อวาระการดำเนินการของคณะกรรมการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้สิ้นสุดลง (วันที่ 10 ตุลาคม 2555) ให้อำนาจหน้าที่และการดำเนินของคณะกรรมการเยียวยาฯ เป็นของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.)

สาระสำคัญของเรื่อง

หลักเกณฑ์และวิธีการให้ความช่วยเหลือเยียวยาฟื้นฟูผู้เสียหายและได้รับผลกระทบจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ ได้แก่ การรักษาพยาบาลทางด้านร่างกายและจิตใจ รวมทั้งการส่งต่อฟื้นฟูผู้พิการหรือฟื้นฟูสมรรถภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ โดยแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ การเยียวยาทางด้านจิตวิญญาณ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ไปประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะฮ์ ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย หรือประกอบศาสนากิจตามหลักศาสนาอื่น การให้สิทธิในการเข้ารับการศึกษาของตนเองหรือทายาท การสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการศึกษาอย่างต่อเนื่องตามสมควร การช่วยเหลือเยียวยาความเสียหายด้านทรัพย์สิน การซ่อมแซมที่อยู่อาศัยหรือการช่วยเหลือด้านที่ทำกิน หรือการส่งเสริมการประกอบอาชีพ การได้รับการเยี่ยมเยียนอย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มสหอาชีพ การส่งเสริมการสร้างกลุ่มและการรวมกลุ่มของผู้ได้รับผลกระทบเพื่อดูแลซึ่งกันและกัน การได้รับความช่วยเหลือให้มีความปลอดภัยหรือมีส่วนร่วมในการจัดระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อไม่ให้เกิด

เหตุการณ์ซ้ำอีก หรือคุ้มครองป้องกันจากากรถูกปองร้าย รวมถึง การจัดตั้งสถานพยาบาลเฉพาะทาง หรือสถาบันส่งเสริมการศึกษา เยียวยา พี่นผู้พิการ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การช่วยเหลือเยียวาด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง การดำเนินคดี หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน การเข้าถึงความเป็นธรรมและการช่วยเหลือเยียวาพี่น้องๆ ตามที่คณะกรรมการเยียวาฯ พิจารณาเห็นสมควร สำหรับการช่วยเหลือด้านการเงินของแต่ละกลุ่มให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการเยียวาฯ อนุมัติ

21) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2555

คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 งบกลางรายงานเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน 19,114,000 บาท เพื่อให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีเงินชดใช้คืนเงินทรองราชการแก่กรมบัญชีกลาง และให้ทำความเข้าใจในรายละเอียดงบประมาณกับสำนักงบประมาณต่อไป ส่วนค่าใช้จ่ายที่ไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี (31 พ.ค. 2548) ในลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจนนั้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้ได้ข้อยุติก่อน และนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้ง ตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

22) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2555

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการการปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ่ายเงินช่วยเหลือเยียวาประชาชนที่เสียชีวิตและทุพพลภาพจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานกรรมการเยียวาฯ ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้เสนอ ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้ ในการประชุมครั้งที่ 3/ 2555 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2555 ได้มีมติให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเยียวาฯ เสนอ ดังนี้

1) กรณีประชาชนผู้เสียชีวิตสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เดิมได้รับการช่วยเหลือเป็นจำนวน 100,000 บาทเพิ่มเป็น 500,000 บาท

2) กรณีประชาชนผู้ทุพพลภาพสืบเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากเดิมได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินจำนวน 80,000 บาท เพิ่มเป็น 500,000 บาท

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2555 เป็นต้นไป และให้ย้อนหลังครอบคลุมผู้เสียชีวิตและทุพพลภาพ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2547 เป็นต้นมา โดยส่วนที่มีผลย้อนหลังจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นไม่ช้ากว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อให้เป็นภาระด้านงบประมาณในปีหนึ่งปีใดเกินสมควร และให้นำจำนวนเงินที่ได้รับความช่วยเหลือไปแล้วมาหักออกจากจำนวนเต็มที่จะได้รับด้วย

4.1 วิเคราะห์มติคณะรัฐมนตรีต่อการช่วยเหลือเยียวา

จากมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือเยียวาซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบเรียบร้อยกลับคืนสู่สังคมโดยเร็วที่สุด แต่มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ก็อาจจะไม่มั่นคงแน่นอนแล้วแต่สถานการณ์การที่เกิดหรือแล้วแต่นโยบายของรัฐและยุคสมัยไป ดังนั้น เรื่องที่เข้ามติคณะรัฐมนตรี ไม่ต้องรับผิดชอบจะมีนโยบายหรือจะทำอะไรก็ต้องเอามาให้คณะรัฐมนตรีรับรอง เพื่อให้ตัวรัฐมนตรีจะได้ไม่ต้องรับผิดชอบ อันเนื่องมาจากมติคณะรัฐมนตรีไม่ใช่กฎหมาย และจะขัดต่อกฎหมายไม่ได้ รวมทั้งไม่สามารถอ้างเป็นข้อยกเว้นบทกฎหมาย อย่างไรก็ตามมติคณะรัฐมนตรีบางเรื่องอาจมีผลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมาย หรือออกกฎหมายใหม่ต่อไป ซึ่งจะเห็นได้ว่ากรณีคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติ ให้ความเห็นชอบหรือมีมติใน

เรื่องที่หน่วยงานของรัฐเสนอแล้ว เช่น กรณีการช่วยเหลือเยียวยาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มติคณะรัฐมนตรีจะมีผลผูกพันเฉพาะหลักการแห่งประเด็นที่เสนอเท่านั้น เว้นแต่มติคณะรัฐมนตรีจะระบุไว้ชัดเจนถึงรายละเอียดที่อนุมัติเห็นชอบ หรือมีมติ ส่วนข้อมูลรายละเอียด หรือความคิดเห็นที่ประกอบการพิจารณาถือเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เสนอ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ

ซึ่งในปัจจุบันนโยบายต่างก็ถูกโอนถ่ายจากส่วนกลางมายังส่วนภูมิภาคโดยตรง ซึ่งทำให้ภาระกิจการเยียวยาปัจจุบันทางศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) เป็นผู้กำหนดนโยบายทั้งหมด

การให้ความช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ด้วยมติคณะรัฐมนตรีในอดีตได้ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้และเป็นผู้กำหนดนโยบายในการให้ความช่วยเหลือ ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดในสี่จังหวัดคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลาซึ่งมีพื้นที่ความไม่สงบ 4 อำเภอ เป็นรับผิดชอบในการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายในกรณีเกิดแก่ชีวิต ร่างกาย โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้เบิกจ่ายเงินทรองจ่ายให้กับกรณีดังกล่าว และกรณีความเสียหายแก่ทรัพย์สินผู้ว่าราชการจังหวัดจะพิจารณาในรูปแบบของคณะกรรมการ ซึ่งจะแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสียหายระดับจังหวัด เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ กรณีทรัพย์สินประเภทรถยนต์พาหนะ อาคารบ้านเรือน ผลอาสิน และทรัพย์สินอื่นๆ ได้รับความเสียหาย ซึ่งจะพิจารณาตามความเป็นจริง ซึ่งผ่านคณะกรรมการประเมินความเสียหายฯ ระดับอำเภอขึ้นมา ซึ่งปัจจุบันก็ได้โอนภารกิจมายังศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้สำนักงานการศึกษาพื้นฐานในพื้นที่เป็นผู้รับเรื่อง เพื่อจ่ายเงินตามกองทุนการศึกษา ซึ่งด้วยมติคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ให้กำหนดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือเป็นทุนการศึกษารายปีต่อเนื่อง ซึ่งจะจ่ายเป็นรายปีให้กับทุกระดับการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ

กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จ่ายค่าเยียวยาในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนใต้โดยมติคณะรัฐมนตรี โดยออกเป็นหลักเกณฑ์การเยียวยาในส่วนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เงินสงเคราะห์ครอบครัว เงินครอบครัวอุปถัมภ์ ที่อุปการะเด็กกำพร้า เนื่องจากบิดาและมารดาเสียชีวิตทั้งคู่ จากเหตุการณ์ความไม่สงบฯ ในส่วนของป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชดเชยเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ในกรณีเสียชีวิต บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และอวัยวะ โดยอาศัยระเบียบของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2546 ในการเบิกจ่ายผู้ประสบภัยพิบัติ เพราะการกระทำของมนุษย์ก็ถือเป็นภัยพิบัติเช่นกัน

หน่วยงานของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้เยียวยากรณีเกิดความไม่สงบทำให้เกิดการเสียชีวิต บาดเจ็บตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

(1) เอกสารขอรับการช่วยเหลือ (กรณีเสียชีวิต)

ก. ผู้เสียชีวิต

- 1) สำเนาใบมรณะบัตร จำนวน 5 ฉบับ
- 2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ จำนวน 5 ฉบับ
- 3) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 4) สำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ จำนวน 5 ฉบับ

5) หนังสือรับรองเหตุการณ์ จาก 3 ฝ่าย (ปกครอง/ทหาร/ตำรวจ) ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 4 ฉบับ (อำเภอพื้นที่เกิดเหตุเป็นผู้ออก)

ข. ผู้ขอรับการช่วยเหลือ (ผู้มีที่สิทธิได้รับการช่วยเหลือ)

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ จำนวน 5 ฉบับ
- 2) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 3) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี) จำนวน 5 ฉบับ

ค. ผู้พึ่งพิง (บุตร/ผู้ที่อยู่ในความอุปการะดูแล)

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาสูติบัตร จำนวน 5 ฉบับ
- 2) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 3) ใบรับรองการศึกษาของบุตรจากสถานศึกษา (ถ้ามี) ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 4 ฉบับ
- 4) สำเนาสมุดบัญชีธนาคาร จำนวน 4 ฉบับ

(2) เอกสารขอรับการช่วยเหลือ (กรณีบาดเจ็บ)

ก. ผู้บาดเจ็บ

- 1) ใบรับรองแพทย์กรณีผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ฉบับจริง 1 สำเนา 4 ฉบับ
- 2) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ จำนวน 5 ฉบับ
- 3) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 4) สำเนารับบันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ จำนวน 5 ฉบับ
- 5) หนังสือรับรองเหตุการณ์ จาก 3 ฝ่าย (ปกครอง/ทหาร/ตำรวจ) ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 4 ฉบับ (อำเภอพื้นที่เกิดเหตุเป็นผู้ออก)

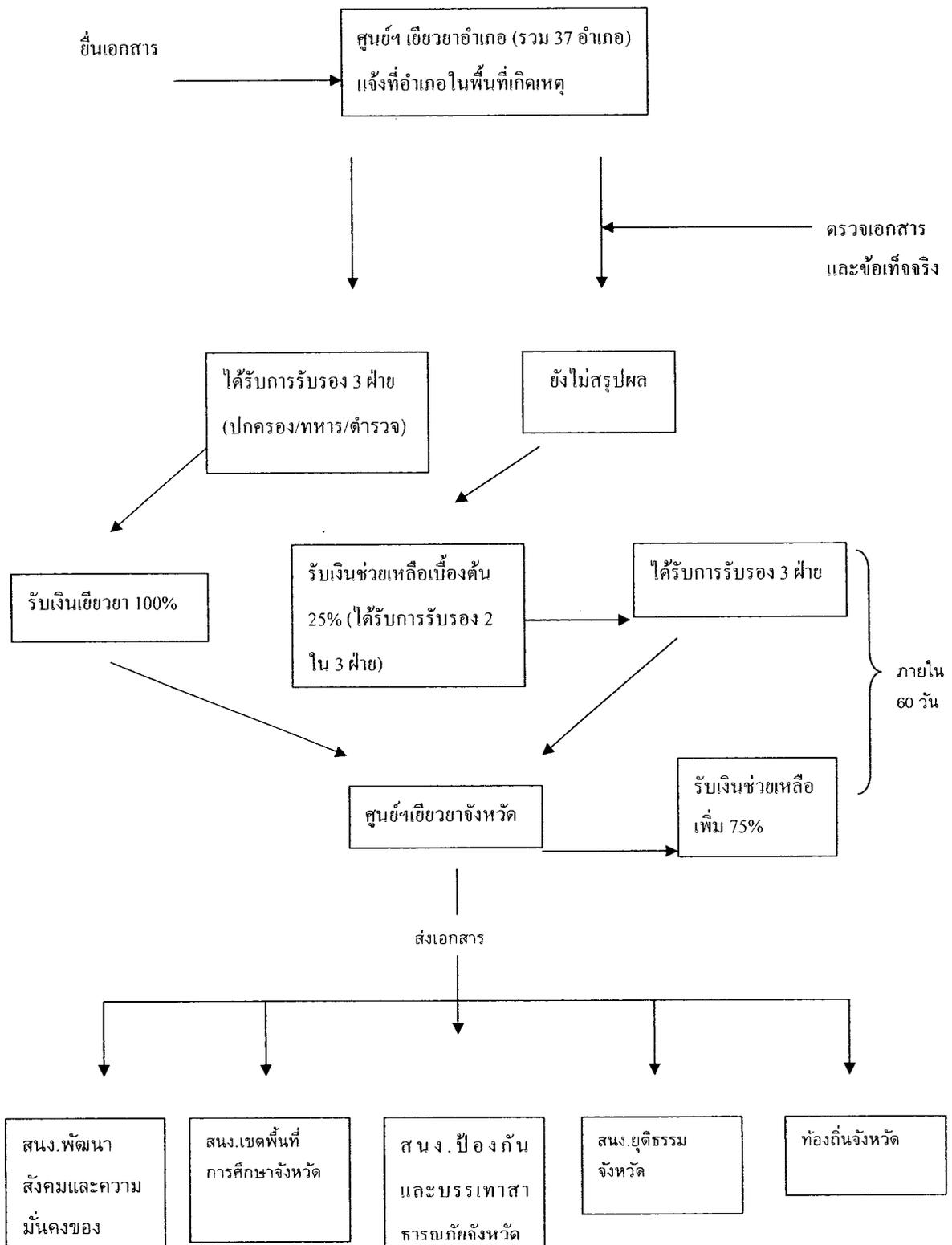
ข. ผู้พึ่งพิง (บุตร/ผู้ที่อยู่ในความอุปการะดูแล) กรณีบาดเจ็บสาหัส

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาสูติบัตร จำนวน 5 ฉบับ
- 2) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 3) ใบรับรองการศึกษาของบุตรจากสถานศึกษา (ถ้ามี) ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 4 ฉบับ
- 4) สำเนาสมุดบัญชีธนาคาร จำนวน 4 ฉบับ

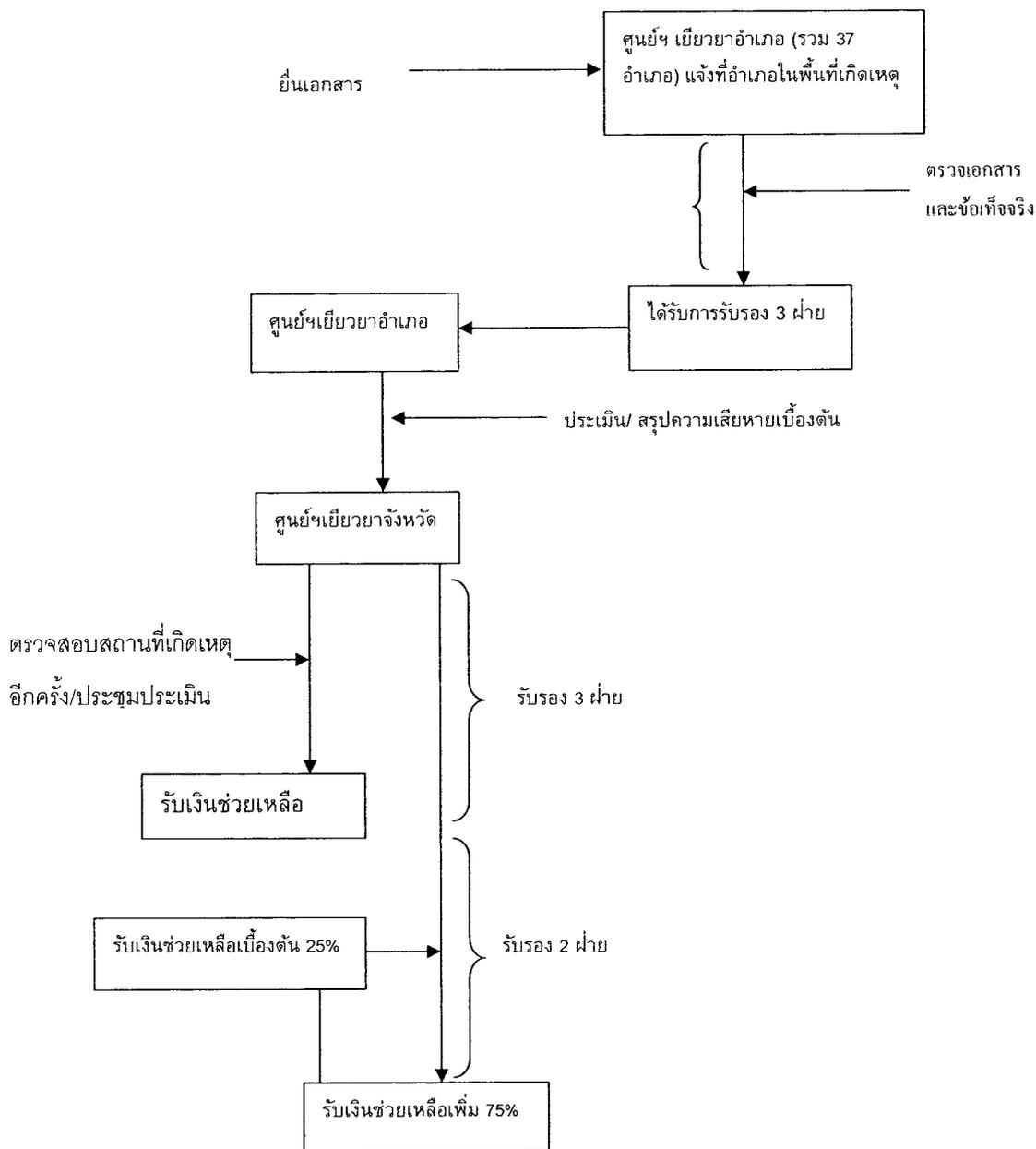
(1) เอกสารขอรับการช่วยเหลือ กรณีทรัพย์สินเสียหาย

- 1) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ จำนวน 5 ฉบับ
- 2) สำเนาทะเบียนบ้าน จำนวน 5 ฉบับ
- 3) สำเนารับบันทึกประจำวันของเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เกิดเหตุการณ์ จำนวน 5 ฉบับ
- 4) หนังสือรับรองเหตุการณ์ จาก 3 ฝ่าย (ปกครอง/ทหาร/ตำรวจ) ฉบับจริง 1 ฉบับ สำเนา 4 ฉบับ (อำเภอพื้นที่เกิดเหตุเป็นผู้ออก)
- 5) สำเนาหลักฐานการครอบครองทรัพย์สิน จำนวน 5 ฉบับ ภาพถ่ายทรัพย์สินที่เสียหาย

กรณีร่างกาย (เสียชีวิตและบาดเจ็บ)

กรณีทรัพย์สินเสียหาย

4.2 สถานการณ์การให้ความช่วยเหลือเยียวยาเหยื่อในจังหวัดชายแดนใต้

การเยียวยาในจังหวัดนราธิวาส

ในเหตุการณ์ที่ไม่สงบ โดยใช้มติดคณะรัฐมนตรีด้วยกันสองฉบับ คือ ในกรณีชีวิตร่างกาย ในกรณีเสียชีวิต และบาดเจ็บ ทั้งธรรมดา สาหัส และทุพพลภาพ และในกรณีทรัพย์สินเสียหายจากเหตุการณ์ความสงบ ในชีวิตร่างกายหลักเกณฑ์ค่อนข้างชัดเจน เช่น กรณีตายถ้าเป็นข้าราชการ พนักงานของรัฐ เยียวยา 500,000 บาท บุคคลที่ช่วยราชการ 200,000 บาท ประชาชนธรรมดา 100,000 บาท กรณีร่างกายบาดเจ็บก็ใช้หลักเกณฑ์ธรรมดา บาดเจ็บเล็กน้อย 10,000 บาท บาดเจ็บปานกลาง 20,000 บาท บาดเจ็บสาหัส 50,000 บาท แต่กรณีทุพพลภาพให้พิจารณาเป็นราย ๆ ไปสูงสุด 500,000 บาท เป็นการเยียวยาตามมติดคณะรัฐมนตรีซึ่งตั้งศูนย์เยียวยา ในสี่จังหวัดชายแดนใต้ รวมถึงจังหวัดสงขลา ในพื้นที่สี่อำเภอ

ในส่วนกรณีทรัพย์สิน เป็นหลักเกณฑ์ที่ไม่ชัดเจน เพราะขึ้นอยู่กับการประเมินของคณะกรรมการระดับจังหวัดที่ตั้งไว้และใช้ชดเชยเยียวยา ซึ่งมีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องยานพาหนะ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องพืชพันธุ์ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องอาคารบ้านเรือน ซึ่งรวมทั้งเฟอร์นิเจอร์ที่อยู่ภายในอาคารบ้านเรือน ซึ่งในช่วงแรกๆ ในเรื่องทรัพย์สินจังหวัดจะไม่มีอำนาจในการพิจารณาและจ่ายเยียวยา จะส่งให้กับสำนักงานรัฐมนตรีทำให้เกิดความล่าช้า เพราะบางเรื่องในขณะนั้นสองปีแล้วยังไม่มีการจ่ายเยียวยาจากทางรัฐเลย เพราะต้องเข้าคณะกรรมการใหญ่ของสำนักงานรัฐมนตรี สำนักงานปลัดสำนักงานรัฐมนตรี ตอนหลังสำนักงานรัฐมนตรีก็ผ่อนผันให้จังหวัดเป็นผู้จ่ายได้เลยถ้าเห็นว่าไม่มากนัก แล้วให้รายงานสำนักงานรัฐมนตรีในภายหลัง แต่เดี๋ยวนี้คล่องตัวขึ้นเพราะมีการประชุมของจังหวัดเกือบทุกเดือน

ในแง่ของกฎหมาย “ผู้ก่อเหตุ” ผู้ใดทำผู้นั้นต้องรับผิดชอบเรื่องละเมิด กรณีของทางสำนักงานปลัดสำนักงานรัฐมนตรีได้จ่ายเยียวยาไปแล้ว โดยมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจ่ายเยียวยาไปแล้ว ดังนั้นประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยเรื่องละเมิดอาจจะล้มเหลวเนื่องจากไม่สามารถติดตามเรียกร้องกับผู้ก่อความไม่สงบเรียบร้อยได้ยังไม่เคยมีการเรียกร้องสิทธิ ประชาชนเองก็ยังไม่ทราบถึงกฎหมายเรื่องนี้เช่น กรณีการปล้นทองที่อำเภอสุไหงโกทิง โดยเจ้าของทองอ้างว่ามีกรณีหายไป 700 กว่าบาท เป็นเงินประมาณ 16 ล้านบาท แต่ทางคณะกรรมการได้ไปตรวจสอบแล้ว เห็นว่ามีมูลค่าสูญหายจริง ประมาณ 175 บาท เป็นเงินประมาณ 3 ล้านกว่าบาท แต่กรณีนี้เข้าหลักเกณฑ์ความไม่สงบอันเนื่องมาจากมีคนตาย การยิงกราดเข้าไปในร้าย เป็นการทารุณ โหดร้าย เป็นการแสดงว่าเป็นผู้ก่อการร้าย ซึ่งมีการรับรองสามฝ่าย ซึ่งหลักของการชดเชยเยียวยาต้องเป็นกรณีทรัพย์สินเสียหาย แต่กรณีของการปล้นร้านทองไม่ใช่ทรัพย์สินเสียหาย แต่เป็นกรณีทรัพย์สินสูญหาย เพราะก่อกระทำผิดเอาไปด้วย ซึ่งปัจจุบันทางสำนักงานรัฐมนตรีก็ยังไม่มีการการตอบมายังจังหวัด ซึ่งงานเยียวยาขณะนี้ทางสำนักงานก็โอนงานมายัง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) ซึ่งทางคณะกรรมการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) ได้วินิจฉัยแล้วจากการตรวจสอบว่าความสูญหายที่เกิดขึ้น จากการปล้นทองเป็นจำนวน 175 บาท เป็นเงินเพียงประมาณ 3 ล้านกว่าบาท

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) จะเป็นผู้พิจารณาเงื่อนไขการเยียวยา ซึ่งเป็นการรับโอนมาจากสำนักปลัดสำนักงานรัฐมนตรีเมื่อต้นปี 2554 มีการรายงานยังศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) และทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) ก็สามารถท้วงติงได้โดยจะมีเงินสำรองเยียวยาประมาณ ห้าสิบล้านบาท ของแต่ละจังหวัด การเยียวยาในปัจจุบันมีภาครัฐหลายหน่วยงานเข้ามาเยียวยา ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็ถือกฎหมายแต่ละฉบับ อุปสรรคในการดำเนินงานคณะกรรมการในเรื่องทรัพย์สินก็จะไม่มีค่าตอบแทนใดๆ แม้แต่เบี้ยประชุม ซึ่งการทำงานคณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สิน ในบางกรณีต้องลงพื้นที่เพื่อไปตรวจสอบดูถึงพยานหลักฐานมีการช่อมจริงหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการทรัพย์สินระดับอำเภอจะรวมคณะกรรมการ ไม่ได้แบ่งแยกประเภทของทรัพย์สิน แต่อาจจะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญเข้ามาในระดับอำเภอเพิ่มเติม ซึ่งเมื่อรัฐบาลมีนโยบายในเรื่องเยียวยาผู้รับนโยบายก็คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดถือเป็นหน้าที่หลักซึ่งแต่เดิมการเยียวยาไม่ได้มีงานหรืออุปสรรคมากมาย แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นก็ทำให้ทาง

จังหวัดต้องตั้งเป็นศูนย์เชี่ยวชาญขึ้น และให้ปลัดอำเภอเข้ามาช่วยงานด้านเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะ เพราะถือเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนในพื้นที่

ในจังหวัดนครราชสีมา กรณีเป็นทรัพย์สินเช่น รถยนต์กระจกในราคาแพงๆ บ้านหนึ่งสี่ห้าหมื่น ผู้กระทำความผิดก็ยังไม่ทราบว่าจะต้องรับผิดชอบอย่างไร ฝ่ายรัฐบาลก็ยัง ไม่มีการพิจารณาในการร้องเรียกกับผู้กระทำความผิด หากรัฐบาลให้ความสนใจเข้ามาหาวิธีการในการติดตามผู้กระทำความผิด เช่น รัฐบาลสามารถที่จะตั้งรางวัลให้กับพนักงานสอบสวนได้ไหม เช่น ให้รางวัลเป็นเปอร์เซ็นต์ให้กับพนักงานสอบสวน ทำนองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา¹ เห็นว่าทุกวันนี้คดีละเมิดพนักงานสอบสวนไม่มีใครสนใจที่จะค้นหาผู้กระทำความผิดมารับโทษหรือรับผิดชอบในทางอาญา เพราะอาจเนื่องจากไม่มีแรงจูงใจ หากรัฐบาลให้แรงจูงใจ เมื่องานมากคนน้อยจะไปสืบสวนสอบสวนก็เสี่ยงตาย ก็เลยปล่อยให้คดีค้างเพราะความเสียหายรัฐก็ต้องจ่ายผู้เสียหาย ให้เหยื่อ ทำให้จ่ายไปจ่ายมาประชาชนก็ไม่เคยทราบถึงกฎหมายเรื่องละเมิด รัฐบาลเองก็อาจจะมองข้ามว่ามีกฎหมายในเรื่องละเมิดใช้อยู่กับอยู่

ทำให้เห็นว่ารัฐบาลแต่ละยุคแต่ละสมัยอาจมองการเชี่ยวชาญอาจจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการเมือง ต้องจ่ายเพื่อให้ประชาชนไม่ต้องเรียกร้องรัฐบาลก็จ่ายเพื่อไม่ให้มีปัญหาในเชิงการเมือง ซึ่งหากมองแล้วการชดใช้ด้วยเงินเป็นเรื่องง่าย แต่ไม่ใช่หลักที่แท้จริงในการแก้ไขความสงบสุขของประชาชน ซึ่งศูนย์เชี่ยวชาญก็ต้องรักษาสิทธิของประชาชนคนอื่นไว้ด้วย เพราะการเชี่ยวชาญคือ เป็นเงินงบประมาณแผ่นดินที่มาจากภาษีของประชาชนซึ่งบางกรณีอาจจะไม่เป็นธรรมกับประชาชนผู้เสียภาษีคนอื่นที่ไม่ได้การเชี่ยวชาญในเหตุการณ์ไม่สงบเรียบร้อยของประชาชน และการเชี่ยวชาญก็ไม่มีอายุความ แต่กรณีมาเหตุการณ์ที่มายื่นเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน 1 มกราคม 2547 ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีให้เชี่ยวชาญได้ตั้งแต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 ก็จะพิจารณาเป็นกรณีพิเศษเพราะอยู่นอกหลักเกณฑ์

การเชี่ยวชาญในจังหวัดยะลา

ด้านยานพาหนะ พิจารณาจากว่าสถานการณ์นั้นเกิดจากความไม่สงบหรือไม่ หากมีการเสียหายต่อร่างกายก็เชี่ยวชาญในส่วนของการรักษา หากรถซึ่งเป็นยานพาหนะได้รับความเสียหาย ก็อยู่ในข่ายของการได้รับการเชี่ยวชาญค่าเสียหายจากทรัพย์สิน กรณีเป็นทรัพย์สินอย่างอื่น เช่น อาคารบ้านเรือน เช่น คาบอมเผ่าหมดเคยสี่ถึงห้าหุหา ก็เป็นสถานการณ์ความไม่สงบแน่นอนเรียบร้อยที่ชัดเจนกรณีของจังหวัดยะลา เช่น ร้านเฮนเบเกอร์ กลางใจเมืองยะลาหรือกรณีของการลอบวางเพลิงพร้อมกัน 10 จุดกรณีแบบนี้คือชัดเจนว่าเป็นสถานการณ์ความไม่สงบแน่นอน กรณีพืชผลเสียหายเช่น ต้นยาง

เมื่อ 1 ตุลาคม 2554 มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของคณะกรรมการ จากสำนักปลัดนายกรัฐมนตรีมาเป็น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ทางจังหวัดจึงอยู่ในระหว่างการจัดตั้งรูปแบบกรรมการจัดใหม่² อะไรเสียหายบ้าง มีการจ่ายเบื้องต้นในข้างจังหวัด ในจังหวัดยะลาเคยจ่ายเบื้องต้นกรณีที่ยังไม่มีการพิจารณาคำร้องโดยคณะกรรมการจังหวัด ซึ่งในจังหวัดยะลาจ่ายเบื้องต้น 13 กุมภาพันธ์ 2554 เจ้าหน้าที่ทั้งหมดก็จะทำงานเชิงรุก กรณีเหตุในอำเภอไหนก็จะมีศูนย์เชี่ยวชาญของ คณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินของจังหวัด

การช่วยเหลือกรณีพิเศษกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ขณะกำลังปฏิบัติหน้าที่ หรือเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่แล้วเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน

กรณีการจ่ายให้กับทายาท ทางสำนักงานเชี่ยวชาญไม่สามารถจ่ายตามกฎหมายมรดกได้ อันเนื่องมาจากในสามจังหวัดมีพี่น้องมุสลิม การแบ่งเงินที่ได้มาจากการเชี่ยวชาญ ก็จะใช้วิธีให้ญาติพี่น้องของผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินเช่น กรณีที่เจ้าของ

¹ สัมภาษณ์นายเดชรัฐ สิมศิริ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา, ประธานคณะกรรมการประเมินความเสียหายฯระดับจังหวัด เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2554

² สัมภาษณ์นางสาวดวงเนตร เอียดสุข ,หัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือเชี่ยวชาญฯ จังหวัดยะลา วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555

ทรัพย์สินถึงแก่ความตายในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยด้วย ก็จะทำให้ญาติทุกคนที่เกี่ยวข้องมาบันทึกเพื่อตกลงแบ่งเงินค่าทรัพย์สินที่เจ้าของเสียหาย กรณีการรับรองสามฝ่าย จะเข้าหลักเกณฑ์การเยียวยา แต่หากมีการรับรองเพียงสองฝ่าย ก็จะจ่ายเพียง 25 เปอร์เซ็นต์ ส่วนกรณีของคณะกรรมการเยียวยาทรัพย์สินของจังหวัดได้พิจารณาแล้ว หากต่อมาภายหลังกรณีที่เข้าสู่คณะกรรมการอาจไม่ใช่เรื่องของความสงบก็ไม่สามารถเรียกร้องเงินคืนจากผู้ได้รับความเสียหายได้ ตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งระบุว่า หากปรากฏต่อมาภายหลังว่า ผลสอบสวนและค่าชดเชยไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏภายหลังให้ยุติการช่วยเหลือทันทีและเจ้าหน้าที่ผู้ที่ยจ่ายเงินไม่ต้องรับผิดชอบในการกระทำตามหลักเกณฑ์ตามวิธีการที่ระบุในเรื่องนั้นแล้ว โดยมีได้จิตใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เพราะถือว่าเจ้าหน้าที่ทำไปโดยความบริสุทธิ์ใจ กรรมการในชุดทรัพย์สินจะไม่พิจารณาการรักษาความปลอดภัยในทรัพย์สินของคุณ ว่าผู้ได้รับความเสียหายที่มายื่นคำร้องขอเยียวยาจะดูแลความปลอดภัยเพียงใดหรือไม่ แต่จะพิจารณาว่าผู้ได้รับความเสียหายได้รับความเสียหายจากทรัพย์สินจริงหรือไม่ และเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ความไม่สงบจริงเนื่องจากมีการรับรองทั้งสามฝ่ายเข้ามาแล้ว ทางคณะกรรมการจึงต้องพิจารณาประเด็นสำคัญว่าราคาทรัพย์สินปัจจุบันมีจำนวนเท่าไร เช่น รถที่เสียหายจากสถานการณ์ความไม่สงบเป็นรถที่ซื้อปี พ.ศ. 19 และราคา ณ เหตุเกิดราคาตกลงเพียงใดแล้ว

กรณีความเสียหายในจำนวนเงินมากๆ เช่น กรณีของการลอบวางเพลิง โกดังของห้างหุ้นส่วน ยะลาอย่างฮวด เสียหายต่อทรัพย์สินเป็นเงินจำนวนประมาณ 59 ล้านบาท และกรณีของการลอบวางเพลิงของอภิรักษ์เฟอร์นิเจอร์ 5 ล้านบาท เหตุเกิดเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2552 ซึ่งความเสียหายต่อทรัพย์สินก่อนหน้ามกราคม 2554 ก็จะส่งให้ทางสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี(สนป.) เป็นผู้พิจารณา แต่เมื่อต้นปี 2554 ทางคณะกรรมการของจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณาเอง ยกเว้นความเสียหายมีจำนวนมาก การพิจารณาเยียวยาในด้านทรัพย์สินจะมีอุปสรรคค่อนข้างมาก เพราะเนื่องจากการหลักเกณฑ์และจำนวนการเยียวยาไม่ได้เป็นตัวเลขหรือตัวเงินที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความเสียหายของทรัพย์สิน หากผู้ได้รับการเยียวยาก็จะไม่พอใจจึงอุทธรณ์เข้ามายังคณะกรรมการอุทธรณ์ได้ ซึ่งผู้ได้รับความเสียหายก็จะประเมินเบื้องต้นเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างเยอะไว้ก่อน เช่น ร้านค้าที่มีสินค้าอยู่แต่เกิดเพลิงไหม้ในขณะสินค้าคงคลังแค่นี้ แต่จะแจ้งให้เพิ่มขึ้น เช่น กรณีการเกิดระเบิดของโชว์รูมรถมาสด้ายะลา มีผู้เสียชีวิต 2 ศพ ได้รับบาดเจ็บ 40 กว่าราย รถที่อยู่ในโชว์รูม ราคาประมาณ 370,000 บาทบริษัทจึงต้องการเต็มราคาแต่รถได้รับความเสียหายแค่บางส่วนจากสะเก็ดระเบิด แต่ผู้ร้องต้องการราคาเต็ม ซึ่งทางคณะกรรมการก็พิจารณาให้เฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงๆ

บทบาทของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) ในเรื่องของการเยียวยาซึ่งได้รับโอนบทบาทและหน้าที่มาจาก สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สนป.) ซึ่งหลักเกณฑ์เรื่องเยียวยาจะมีปัญหาค่อนข้างมาก เพราะหากเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงไปในแค่เหตุการณ์เพียงชนิดเดียวบริบทของเหตุการณ์ที่ไม่แน่นอน มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาซึ่งเมื่อหลักเกณฑ์ไม่แน่นอนก็จะเป็นปัญหาในการเยียวยา

การเยียวยาในจังหวัดปัตตานี

หลักเกณฑ์ในการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายในจังหวัดชายแดนใต้ ในส่วนกลไกการทำงาน โครงสร้างมีอำเภอเป็นศูนย์เยียวยาไม่ว่าจะชีวิต บาดเจ็บ ทรัพย์สินเสียหาย เรื่องก็ผ่านเข้ามาจากอำเภอทั้งหมด อำเภอจะส่งเรื่องมาที่จังหวัด จะมีกรรมการระดับอำเภอซึ่งพิจารณาเบื้องต้น ส่งมายังคณะกรรมการพิจารณาจังหวัดซึ่งในส่วนทรัพย์สิน โดยมี 3 ชุด โดยการพิจารณามี 3 ด้านหลัก ๆ คือ ด้านอาคารบ้านเรือน ด้านยานพาหนะ ด้านพืช หลักเกณฑ์การเยียวยา สำนักนายกรัฐมนตรีให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาการช่วยเหลือเยียวยาจะจ่ายเท่าไร ยกตัวอย่างเรื่องยานพาหนะต้องดูความเสียหาย คือ ผู้เสียหายจะขอมากหรือน้อย แต่คณะกรรมการก็จะพิจารณาดู ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญด้านการขนส่ง ประกันภัย ตรวจสอบราคากลางจากบริษัทห้างร้าน

ในคณะกรรมการผู้ว่าราชการแต่ละจังหวัดก็จะเป็นคนแต่งตั้งใช้หลักเกณฑ์ คือต้องเชิญบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น ด้านบ้านเรือน ก็ต้องมีโยธาธิการและผังเมือง หนารักษ์ แต่จำนวนคณะกรรมการไม่ได้จำกัด แต่ละจังหวัดอาจไม่เหมือนกัน ด้านพืชผล เช่น เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด ในส่วนของอำเภอนั้นอาจมีส่วนราชการที่น้อยกว่าคณะกรรมการก็จะเปิดกว้างอาจเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นกรรมการหรือเชิญบุคคลภายนอกมาให้ข้อมูล เช่นเจ้าของร้านซ่อมรถ กฎเกณฑ์ต่างๆไม่ตึงตัวมากนัก บางครั้งมีความลำบากของความเสี่ยงหาย ยกตัวอย่างเรื่องยานพาหนะ เช่นถ้าหากรถยนต์เสียหายทั้งคันเราจะคิดโดยเกณฑ์อะไร เช่น อายุการใช้งานของรถ ค่าเสื่อมราคา

เงินที่ใช้คือเงินทศรองราชการ เพราะจังหวัดมีวงเงินอยู่ในเรื่องทรัพย์สิน จังหวัดจะเป็นผู้จ่ายในส่วนของชีวิตและร่างกายทางศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาจังหวัดปัตตานีก็เช่นเดียวกัน ทางศูนย์เยียวยาอำเภอเป็นคนจ่ายได้เลย จะมีความรวดเร็วซึ่งผู้เสียหายมีสิทธิจากหน่วยงาน หลายหน่วยงานในการได้รับการเยียวยา คือ มีของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) โดยจังหวัดจะเป็นผู้พิจารณาจ่ายในกรณีเสียชีวิต ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐห้าแสนบาท กรณีเป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเงินสองแสนบาท กรณีประชาชนทั่วไปพิจารณาจ่ายเป็นเงินหนึ่งแสนบาท อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2555 ทางศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ได้มีมติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ให้ประชาชนและผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้นำศาสนากรณีเสียชีวิต ให้ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาเป็นเงินห้าแสนบาทเท่ากับเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว โดยแบ่งการช่วยเหลือในปี 2555 จะได้รับการช่วยเหลือ หนึ่งแสนบาทและปีถัดไปจะได้รับปีละหนึ่งแสนบาทจนครบจำนวนห้าแสนบาท ภายในปีงบประมาณ 2558 นอกจากนั้นจะมีพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นเงินสงเคราะห์ของครัวให้กับบุตรของผู้ที่เสียชีวิต และบุตรของผู้ที่รับบาดเจ็บเรียนจนจบปริญญาตรี หน่วยงานกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรณีเสียชีวิต เยียวยาเป็นจำนวนเงินหนึ่งแสนบาท หน่วยงานกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเยียวยาเบื้องต้น เป็นเงินจำนวนหมื่นบาท กรณีเสียชีวิตเป็นหัวหน้าครอบครัว เยียวยาเป็นเงินจำนวนห้าหมื่นบาท ทุพพลภาพ เยียวยาเป็นเงินจำนวน 10,000 บาท เป็นไปตามระเบียบเงินทศรองราชการของผู้ประกัย หน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการคือเป็นเงินรายเดือนจนกระทั่งเรียนจบปริญญาตรี กรณีทรัพย์สินนั้นจะมีหน่วยงานที่ช่วยเหลือคือ ศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฯ เว้นแต่บ้านเรือนเสียหาย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะจ่ายตามระเบียบ เช่น บ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง เหมากจ่ายไม่เกินสามหมื่นบาทถ้วน แต่หากเสียหายบางส่วน เยียวยาไม่เกินสองหมื่นบาท

อุปสรรคของศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฯ ของจังหวัดปัตตานี มีอุปสรรคในเรื่องทรัพย์สินคือ มีเหตุการณ์เป็นจำนวนมาก คือศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาฯ อาจจะช่วยให้เร็ว แต่อยู่ในระดับความน่าพอใจ มองว่าตั้งแต่ปี 2548 มาก็พัฒนาเรื่อย ๆ คือชาวบ้านรู้จักสิทธิตัวเองมากขึ้น ช่องทางบริการผ่านอำเภอ สื่อสารมวลชน ระบบเครือข่ายคนที่ได้รับผลกระทบด้วยกัน ในส่วนของการดำเนินการขั้นถัดไปของการทำงานก็จะสร้างมาตรฐานของการทำงาน เช่น ระยะเวลาที่ทางศูนย์เยียวยาฯ กำหนดไว้หนึ่งเดือน เมื่อเกิดเหตุ ควรจะจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายได้ ในส่วนของเจ้าตัวก็ต้องรีบยื่นคำร้อง ในส่วนของอำเภอก็ต้องเร่งรัดมากขึ้น ส่งเรื่องมาที่จังหวัดให้เร็วขึ้น ในส่วนปริมาณที่มากขึ้น ตั้งแต่มีการดำเนินการของศูนย์สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีให้คนมา 4 คน เป็นลูกจ้างของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ตอนนี้โอนมาเป็นเจ้าหน้าที่ของ ศอ.บต. ตัวข้าราชการเองมาจากปกครองจังหวัด คือ มีการตั้งองค์กรแบบเฉพาะกิจ มันไม่คล่องตัวความจริงน่าจะได้อบุคคลมาทำงานเป็นพนักงานราชการ แบ่งกลุ่ม แบ่งฝ่ายงานให้ชัดเจน ในส่วนอัตราค่าจ้างที่จำกัด ส่วนเรื่องหลักเกณฑ์การเบิกจ่าย ตอนนี้ที่รับ โอนงานมาจาก ศอ.บต. ก็พยายามสร้างมาตรฐาน ก็อย่างเช่น ด้านการเกษตร ด้านพืช มีความชัดเจนว่าราคาต้องเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกันทั้งหมด โดยเมื่อก่อนนี้มีความต่าง กรณีจังหวัดปัตตานีจะใช้เกณฑ์ในการเวนคืนทรัพย์สินจากทางหลวงเป็นเกณฑ์การชดเชย เช่น ต้นยางจะคิดจากขนาดใหญ่ กลาง เล็ก กรณีจังหวัดยะลาอาจจะใช้เกณฑ์อีกเกณฑ์หนึ่ง

³ สัมภาษณ์นายเอก ยังอภัยย์, หัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือฯ เยียวยาจังหวัดปัตตานี วันที่ 14 ตุลาคม 2554

ของเกษตร กรณีจังหวัดสงขลาอาจจะใช้อีกเกณฑ์หนึ่งทั้ง 4 จังหวัด มากุยกัณตามทีศอ.บด ตั้งเรียกว่าอนุกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์

ส่วนเรื่องรถหรือยานพาหนะ ในจังหวัดปัตตานีเป็นเรื่องที่ยากที่จะวางหลักเกณฑ์ แต่จะวางหลักคร่าวๆ ว่า ถ้าเสียหายทั้งคันควรจะชดเชยอย่างไร ต้องคำนึงถึงอายุการใช้งาน จดทะเบียนปีไหนใช้งานมาแล้วกี่ปี หลักเกณฑ์คิดค่าเสียหาย คือการเสียหายแต่ไม่ใช่การชดใช้ราคา เป็นเพียงบรรเทาความเสียหายของผู้ประสบภัย หรือกรณีเรือนเรือนต้องใช้วิชาชีพของช่างเข้าไปดู คือต้องดูอย่างละเอียด ถ้าผู้ประสบภัยไม่พอใจเรามีกลไกให้อุทธรณ์ การอุทธรณ์การวิจัยของคณะกรรมการอุทธรณ์เป็นที่สุด ซึ่งคณะกรรมการอุทธรณ์ก็จะเป็นหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง คณะชุดกับกรรมการระดับจังหวัด โดยให้อื่นผ่านอำเภอ จะส่งเรื่องตรงมาที่จังหวัดเลยไม่ได้ให้อำเภอถกกันว่าจะรับหรือไม่ การอุทธรณ์เป็นเรื่องข้อเท็จจริง หรืออุทธรณ์อะไร แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงฟังแล้วควรวุติก็ไม่ต้องส่งให้จังหวัดเมื่อยุติแล้วต้องแจ้งให้เจ้าตัวทราบ แต่ถ้าเจ้าตัวไม่พอใจก็มาที่จังหวัดได้ แต่จังหวัดจะต้องคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาอีกชุดหนึ่ง ในส่วนของจังหวัดปัตตานีมีไม่ถึงร้อยละ 5 ที่มีการอุทธรณ์ ส่วนใหญ่ของฟังพอใจ ยกเว้นบางเหตุที่เจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือเสียหาย หรือคณะกรรมการพิจารณาต้องลงไปดูให้ละเอียด เราก็จะมีทีมเฉพาะกิจลงไปดูด้วยตนเอง เช่น สวนยางกรรมกร ไม่ดูแลเพาะรับเรื่องอย่างเดียว เรื่องไหนที่น่าสนใจเป็นเหตุใหญ่ เช่นระเบิดร้านยาที่มุลค่ามหาศาล บ้านเรือนที่โดนระเบิดหลายสิบหลัง เราก็ต้องส่งคนเข้าไปดูทันที เพราะเป็นเหตุการณ์เฉียว และถ้าไม่ไปเก็บหลักฐานข้อเท็จจริงอาจเปลี่ยนแปลงไป

กรณีศูนย์ช่วยเหลือเสียหาย จังหวัดปัตตานีส่วนใหญ่จะได้คำร้องมาจากศูนย์ช่วยเหลือเสียหายอำเภอมาก่อน แต่ก็มีบางกรณีที่ต้องไปที่เกิดเหตุจะถ่ายรูปเก็บไว้ แต่ขั้นตอนการยื่นเรื่องผู้เสียหายต้องเป็นผู้ยื่น ส่วนนี้จะไปลดเรื่องความขัดแย้งข้อพิพาทระหว่างผู้เสียหายกับรัฐ แต่ก็จะมีบางครั้งที่มัจคนาไม่สุจริตก็มีซึ่งอาจเป็นกรณีที่เป็นความเสียหายมูลค่าจำนวนมาก

กรณีการยื่นหลักฐานที่อาจไม่ตรงกับความเป็นจริง จะมีเกณฑ์การพิจารณาคนที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดเหตุการณ์ทำให้รัฐต้องจ่ายมีอะไรบ้าง หากทางศูนย์ช่วยเหลือจะจะใช้วิธีการซักเตือน และทำความเข้าใจ เช่น สมมุติว่าโรงไม้ถูกวางเพลิง มีการยื่นเรื่องว่าไม้ที่ถูกวางเพลิงที่แปรรูปว่าเสียหายเป็นไม้เนื้อแข็งทั้งหมด มีมูลค่าหลายล้านบาท แต่เมื่อทางศูนย์เสียหาย ลงไปตรวจสอบ ปรากฏว่าเป็นเพียงขี้เลื่อย เครื่องจักรก็ไม่ได้ได้รับความเสียหายอะไร เวลามาให้การต้องสอบสวนพูดคุยซึ่งในจังหวัดปัตตานีท่านผู้ว่าราชการจังหวัดกำชับอำเภอว่าถ้าเกิดเหตุการณ์ต้องเข้าไปดูทันที

ในหลักฐานคำร้องของผู้เสียหาย บังคับให้ผู้เสียหายต้องร้องทุกข์กับพนักงานสอบสวน ไม่อย่างนั้นพนักงานสอบสวนไม่อำนาจในการสอบสวน เพราะเป็นความผิดต่อส่วนตัว คนที่ได้รับสิทธิในการเสียหายต้องมีหนังสือรับรองจาก 3 ฝ่ายคือ ฝ่ายปกครองคือนายอำเภอ ฝ่ายตำรวจคือผู้กำกับสถานีตำรวจ ฝ่ายทหารคือผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจ (ผบ.ฉก) ในพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ หรือผู้รักษาราชการแทน ซึ่งการรับรองจะเหมือนกันทั้งในสามจังหวัดชายแดนใต้และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา โดยมีความเสียหายให้ผู้ยื่นประเมินมา บังคับต้องมีภาพถ่าย หลักฐานการครอบครอง การพิจารณาจะส่งให้ผู้เชี่ยวชาญก่อน เช่น ขนส่งจังหวัด ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากจะอยู่ในชุดของคณะกรรมการจังหวัดเพื่อให้อำเภอเรื่องให้เร็วในการทำงาน และให้ได้รับความยุติธรรมกับผู้ได้รับผลกระทบ

4.3 วิเคราะห์สะท้อนการเสียหายจากผู้มีส่วนได้เสีย

วันที่ 8 มีนาคม 2554 ในการประชุมร่วมกับคณะกรรมการวิชาการวิสามัญศึกษาและติดตามการแก้ไขปัญหาและการฟื้นฟูการพัฒนาวิถีวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนใต้ วุฒิสภา ร่วมกับคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลด้านเสียหายผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีจัดการประชุมเพื่อพิจารณาการเสียหายผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ณ. โรงแรมซีเอส. จังหวัดปัตตานี ซึ่งได้เชิญ

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบมาร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งมีปัญหาที่แตกต่างกันและมีประเด็นเงื่อนไขที่แตกต่างกัน ซึ่งทำอย่างไรให้สามารถเยียวยาได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งผู้ได้รับผลกระทบได้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ซึ่งคณะอนุกรรมการชุดนี้ไม่ได้เป็นผู้ออกนโยบายโดยตรงแต่เป็นเพียงการติดตามและประเมินผล

เมื่อก่อนนี้การเยียวยาทั้งหมดจะอยู่ภายใต้สำนักนายกรัฐมนตรี หลังจากปี พ.ศ. 2553 หลังจากมีพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนใต้ พ.ศ. 2553 ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนใต้ ได้กำหนดให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน (ศบ.บด.) ได้มีหน้าที่ในการดูแลด้านเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้ และในพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ยังคงกำหนดให้มี กพต.คือคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะประกอบด้วยผู้แทนของทุกกระทรวงซึ่งอยู่ในพื้นที่ดูแลจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อมีมติของ กพต.และเห็นชอบก็จะส่งมติให้คณะรัฐมนตรีสั่งการต่อไป นอกจากนั้นก็จะมีสภาที่ปรึกษาของศูนย์บริหารจังหวัดชายแดนใต้ ก็จะมาตัวแทนจากทุกภาคส่วน ในหลักสากลที่ต้องดูแลผู้ได้รับผลกระทบ มีหัวใจหลัก 3 ประการ คือ สิทธิที่จะเข้าถึงความจริง สิทธิที่จะเข้าถึงความยุติธรรม และสิทธิที่จะเข้าถึงการเยียวยา ดังนั้นการเยียวยาจึงนำมาเป็นหลักในการที่จะดูแลผู้ที่จะได้รับผลกระทบ อย่างไรก็ตามหลักสากลก็ไม่ได้กำหนดว่าเป็นจำนวนเท่าไร แต่หลักเยียวยาจะแบ่งผู้ได้รับผลกระทบเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการสั่งการของรัฐ และกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากรัฐไร้ประสิทธิภาพ

ดังนั้นตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2554 การเยียวยาก็จะอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศบ.บด.) ซึ่งก็ได้ผ่าน กพต.ไปแล้วและรอที่จะเข้าสู่คณะรัฐมนตรีต่อไป ในชุดคณะกรรมการที่ท่านประชา พรหมนอกเป็นประธานก็จะดูแลเหตุการณ์ตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 ถึง 30 กันยายน 2554 ดังนั้นผู้ได้รับผลกระทบจึงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ศบ.บด.และชุดที่ท่านประชา พรหมนอกเป็นประธาน คณะกรรมการที่ท่านประชา พรหมนอกเป็นประธานได้มีการประชุมแต่ก็ยังไม่ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์ในการที่จะเยียวยาในเรื่องการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ

ผู้ได้รับความเสียหายจากตำบลกอกกระบือ อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี เกิดเหตุรุนแรงบ่อยและสูญเสียเป็นจำนวนมาก การเยียวยาข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีผู้ได้รับผลกระทบคือ พ่อของผู้เสียชีวิตในเหตุการณ์ความไม่สงบอายุประมาณ 90 ปี รัฐโดยหน่วยงานราชการได้เข้าไปดูแลโดยให้วัวไปเลี้ยงซึ่งเป็นการเยียวยาโดยให้ทรัพย์สิน ซึ่งผู้ได้รับผลกระทบไม่เห็นด้วยเพราะไม่สามารถนำไปเลี้ยงได้เนื่องจากอายุมากแล้วและเหลืออยู่คนเดียวในครอบครัว

กรณีคุณเสกสรรค์ ผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ซึ่งบิดา มารดาถูกลอบยิงเสียชีวิต โดยตนเองเป็นทายาทได้ทำงานอยู่ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในขณะที่บิดา มารดาเสียชีวิต มองว่าการเยียวยาที่ปรากฏในสังคมไม่มีอะไรเด่นชัดใช้หลักเกณฑ์อะไรในการเยียวยา การเยียวยาทำอย่างไรให้ผู้ได้รับผลกระทบอยู่ได้ และเห็นว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แตกต่างอย่างไรกับเจ้าหน้าที่รัฐที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ เพราะประชาชนก็เป็นผู้รักษาโดย อยู่ในดินแดนบ้านเกิด ไม่ว่าจะได้รับการเยียวยาที่แตกต่างจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ผู้ได้รับผลกระทบได้ทำงานในรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งในส่วนกลาง หลังจากบิดา มารดาคุณเสกสรรค์เสียชีวิต คุณเสกสรรค์ก็มีหนังสือถึงหน่วยงานตามหน่วยงาน เพื่อขอย้ายกลับมาดูแลที่ชายที่บ้านเกิดยังจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยไม่ร้องขอเงินเดือนที่สูงขึ้น ไม่ได้ร้องขอตำแหน่ง เพียงแต่ต้องการกลับมาอยู่กับบ้านเกิด แต่ก็ไม่ได้การช่วยเหลืออย่างใดหรือเยียวยาแต่อย่างใด ซึ่งคนต้องการเห็นเกณฑ์ที่ทำเทียมมั่นคงและมีความชัดเจน

⁴ นางอังคณา นีละไพจิตร, สมาชิกสภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2554

แนวทางในการเยียวยาระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2547 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2554 ทางศูนย์บริหารราชการจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) ได้วางแนวทางไว้ 5 ประเด็น⁵ คือ

ประเด็นแรก ศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนใต้(ศอ.บต.) ขณะนี้มีตัวเลขความสูญเสียของทุกกลุ่มมีประมาณ 14,289 กรณีแต่การเข้าสู่ระบบเยียวยาของรัฐเพียง 8,466 กรณีเป็นความรับผิดชอบของ ศอ.บต. ภายได้หลักที่ว่าเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ให้ผู้สูญเสียทุกกรณีใช้ชีวิตอย่างปกติได้

ประเด็นที่สอง เจ้าหน้าที่รัฐทั้งเจ็บทั้งตาย 4,897 ราย เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการเยียวยาไปแล้วห้าเท่าของประชาชนธรรมดา ได้รับสิทธิในการรับราชการ แต่คนพิการยังไม่ได้รับการเยียวยาในระยะยาว

ประเด็นที่สาม เกิดจากความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่รัฐด้วย เช่น กรณีตากใบ ศอ.บต.ต้องใช้งบประมาณการกลไกเยียวยาเข้าไปดูแล ซึ่งเสียชีวิต 85 ราย บาดเจ็บ 46 ราย ถูกควบคุม 58 ราย ถูกจับไป 1,176 ราย ก็ต้องใช้กลไกการเยียวยา กรณีกรือเซะ

ประเด็นที่สี่ ผู้ที่ถูกควบคุมตัวตามกฎอัยการศึกและพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มี 5,000 กว่ารายกรณีศาลยกฟ้องไม่สามารถเอาผิดกับผู้ถูกดำเนินคดีได้

ประเด็นที่ห้า กรณีรัฐไม่สามารถคุ้มครองความปลอดภัย ถือเป็นภาระละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

เห็นได้ว่าปัจจุบันหลักเกณฑ์ผู้เสียหายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการเยียวยาต่อทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นซึ่งเป็นเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย จะต้องนำคดีมาฟ้องเรียกค่าเสียหายเอาจากผู้กระทำความผิดโดยฟ้องเป็นคดีแพ่ง และนำหลักเรื่องละเมิดมาเป็นมูลคดี ซึ่งการฟ้องคดีแพ่งดังกล่าวก็ทำให้เป็นภาระแก่ผู้เสียหาย กล่าวคือ ในการฟ้องคดีแพ่งเรื่องหนึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากมาย เช่น ค่าทนายความ ค่าฤชาธรรมเนียมศาล และระยะเวลากว่าศาลจะพิพากษาก็เป็นระยะเวลานาน ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สินจึงไม่ได้รับการเยียวยาในเบื้องต้น เพื่อชดเชยถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ในบางกรณี ถ้าปรากฏว่าผู้กระทำความผิดอาญาเป็นใครก็ไม่มีใครทราบได้ ซึ่งผู้เสียหายก็ไม่อาจทราบได้ ก็ไม่สามารถที่จะไปฟ้องร้องกับใครให้เข้ามารับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ทั้งในคดีอาญาก็ไม่สามารถจับตัวผู้ต้องหาได้ จึงเป็นการที่ยากอย่างยิ่งที่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สินจะได้รับค่าเสียหาย กรณีที่มีการจับตัวผู้กระทำความผิดอาญาได้ และตกลงโทษ เมื่อมีการฟ้องร้องคดีแพ่ง แม้ผลของคดีจะทำให้ผู้เสียหายได้รับค่าเสียหาย แต่เมื่อผู้กระทำความผิดถูกจำคุกก็ไม่มีรายได้ หรือไม่มีทรัพย์สินที่จะนำมาชำระค่าเสียหาย และถ้าเป็นกรณีที่จะต้องมีการยึดทรัพย์สิน ก็ตกเป็นภาระของผู้เสียหายที่จะต้องสืบค้นหาว่าทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดอาญามีอะไร อยู่ที่ไหน เพื่อที่จะนำเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดียึดทรัพย์สิน ในส่วนกรณีดังกล่าวมาจึงเห็นได้ว่า การที่ผู้เสียหายได้รับการเยียวยา และได้รับค่าเสียหายเพื่อชดเชยทรัพย์สินที่เสียหายไปจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากอย่างยิ่ง และในปัจจุบันมีกฎหมายบังคับใช้เกี่ยวกับความเสียหายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะได้รับค่าตอบแทนเมื่อทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เช่น การประกันภัย การประกันวินาศภัย และหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยเรื่อง ละเมิด

การประกันภัย และการวินาศภัย ผู้ที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินจะต้องเป็นผู้เอาประกันและจะได้รับค่าตอบแทนเมื่อทรัพย์สินนั้นได้รับความเสียหาย เช่น บ้านเมื่อเอาประกันไว้ เกี่ยวกับเพลิงไหม้ เมื่อเกิดเพลิงไหม้บ้าน ก็ได้รับค่าตอบแทนจากผู้รับประกันภัย หรือรถยนต์ เมื่อเอาประกันภัยแล้ว รถยนต์ได้รับความเสียหายอะไรก็ตาม ก็เรียกร้องให้บริษัทผู้รับประกันภัยชดใช้ค่าเสียหาย หรือซ่อมแซมให้ได้ แต่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็จะมีปัญหาการประกันภัย ซึ่งหลายบริษัทจะไม่รับหรือหากรับเบี้ยประกันภัยก็จะค่อนข้างสูงมากทำให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสนใจในการทำประกันภัย อย่างไรก็ตามปกติในการทำประกันภัยทรัพย์สินส่วนบุคคลทั่วไปเห็นว่าทรัพย์สินอยู่ในภาวะเสี่ยงภัยที่จะได้รับความ

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะ กิจถาวร รองเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2554

เสียหายก็ต้องเอาประกันภัยไว้ แต่ถ้าเห็นว่าไม่มีภาวะเสี่ยงภัยก็ไม่ต้องเอาประกันภัย ดังนั้น ในบางครั้งเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นมา ความเสียหายที่เกิดกับทรัพย์สินนั้นก็มิได้เป็นทรัพย์สินที่เสี่ยงภัย จึงไม่ได้เอาประกันภัย หรือประชาชนธรรมดาที่ใช้ชีวิตปกติในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ก็จะรู้สึกปกติในสถานการณ์ก็จะไม่ได้ทำประกันภัยไว้ หรือเห็นว่าทรัพย์สินของตัวเองไม่น่าจะเกิดความเสียหายขึ้นได้ แต่เมื่อเกิดความเสียหายขึ้น ก็ไม่สามารถเรียกร้องค่าทดแทนได้ และทรัพย์สินบางชนิดก็สามารถเอาประกันภัยได้ แต่บางชนิดไม่สามารถเอาประกันภัยได้ จึงเป็นปัญหาว่า ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยไม่ได้ เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นมากจากการกระทำผิดทางอาญาของผู้อื่นก็ไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายจากใครได้

สาเหตุที่ต้องมีการคุ้มครองทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องจากการกระทำผิดอาญาเกี่ยวกับเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนใต้ มีข้อดีและข้อเสียดังนี้

ข้อดี

สร้างความเป็นธรรมในสังคม เพราะเมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน โดยผู้เสียหายมิได้มีส่วนร่วมให้เกิดการกระทำผิดผิด ได้รับการเยียวยาความเสียหายในเบื้องต้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและมีผลทางด้านจิตใจ และหากปรากฏว่าทรัพย์สินนั้น มีความสำคัญในการดำรงชีพหรือการเข้าสังคมเมื่อได้รับการเยียวยาความเสียหายในเบื้องต้น ก็สามารถที่จะนำปัจจัยที่ได้รับนั้นไปแลกเปลี่ยนมาเป็นทรัพย์สินได้

ทำให้ประชาชนผู้ได้รับความเสียหายได้รับปัจจัยในการดำรงชีพหรือประกอบอาชีพ ทำให้ธุรกิจไม่มีการหยุดกิจการ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในรากหญ้าไม่ได้รับความเสียหาย มีการนำทรัพย์สินนั้นเข้าทดแทนทรัพย์สินเดิมที่เป็นปัจจัยในการให้บริการหรือการใช้บริการได้

ข้อเสีย

การเรียกร้องค่าตอบแทนความเสียหายต่อทรัพย์สิน มีการฟ้องได้ง่าย เพราะไม่มีใครทราบว่า ทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดอาญาเอาไปนั้น มีจริงหรือไม่ และกรณีที่จับตัวผู้กระทำความผิดอาญาไม่ได้ ยังตรวจสอบไม่ได้ว่า ทรัพย์สินนั้นถูกเอาไปในการกระทำความผิดทางอาญานั้นมีเพียงใด จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบความเสียหายได้ เช่นกรณีของร้านทองในจังหวัดนราธิวาสซึ่งต้องหาพยานหลักฐานต่อไปว่าความเสียหายที่แท้จริงจำนวนเงินเท่าไรกันแน่

การประเมินราคาทรัพย์สินที่เสียหาย นอกจากการฟ้องได้ง่ายแล้วทรัพย์สินทั่วไปจะมีการเสื่อมราคา เพราะการใช้งานหรืออายุการใช้งาน ซึ่งเมื่อเกิดความเสียหายก็ไม่สามารถนำมาพิสูจน์ได้ว่าทรัพย์สินเหล่านั้นใช้มาเป็นระยะเวลาที่เป็นทรัพย์สินสินเก่าหรือใหม่ ซึ่งไม่สามารถนำมาทดสอบได้เมื่อเกิดความเสียหายแล้ว หรือกรณีที่ผู้ทำความผิดอาญาใดเอาไปและไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดอาญามาลงโทษได้ ก็จะไม่สามารถทราบได้เลยว่าทรัพย์สินมีลักษณะเป็นอย่างไร อายุการใช้งานเป็นอย่างไร ผู้ที่ทราบว่าทรัพย์สินตนเองมีลักษณะอย่างไร ก็เป็นเพียงผู้เสียหายแต่ฝ่ายเดียวซึ่งอาจเป็นช่องว่างให้เป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ได้ เพราะพิสูจน์กันไม่ได้ยาก หรือกรณีที่ผู้เสียหายได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดอาญาของผู้อื่นแต่เสียชีวิตทายาทก็ไม่สามารถแจ้งรายละเอียดทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายได้ ในส่วนนี้จึงทำให้เกิดกรณีการประเมินราคาค่าเสียหายได้ยาก

ผู้มีสิทธิได้รับค่าชดเชยจากรัฐ

พิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(4) ได้ให้ความหมายของผู้เสียหายในคดีอาญาไว้ว่า “บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานหนึ่งฐานใดรวมถึงบุคคลอื่นผู้มีอำนาจจัดการแทน ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 4, 5 และ 6

จากนิยามความหมายของคำว่า “ผู้เสียหาย” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จะเห็นได้ว่า ผู้เสียหายในคดีอาญามีอยู่ 2 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ผู้เสียหายที่แท้จริง ซึ่งก็คือบุคคลที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้น โดยตรง เช่นผู้ที่ถูกทำร้ายร่างกาย ผู้ที่ถูกวางเพลิงเผาทรัพย์

2. ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายที่แท้จริง ตามที่กฎหมายได้ระบุไว้ใน มาตรา 4, 5 และ 6 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในกรณีของผู้เสียหายที่แท้จริงเสียชีวิต บุคคลซึ่งมีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายตามกฎหมาย ถือว่า เป็นผู้เสียหายเช่นกัน⁶ เช่น กรณีมีการกระทำความผิดต่อผู้เยาว์ หรือผู้ไร้ความสามารถ ผู้มีอำนาจจัดการแทน คือ ผู้แทนโดยชอบธรรม หรือผู้อนุบาล หรือกรณีผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงแก่ความตาย หรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้ ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาของบุคคลดังกล่าว ก็ถือเป็นผู้เสียหายผู้มีอำนาจจัดการแทนเช่นกัน และกรณีสุดท้ายที่มีการกระทำความผิดต่อนิติบุคคล ผู้จัดการแทน หรือผู้แทนอื่นๆ ของนิติบุคคลก็เป็นผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจจัดการแทนนิติบุคคลเช่นกัน ตัวอย่างเช่น มีการลักลอบวางเพลิงบริษัทในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้จัดการแทน หรือผู้แทนอื่นๆ ของบริษัทแห่งนั้นก็เป็นผู้เสียหายซึ่งมีอำนาจจัดการแทนเช่นกัน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้เสียหายตามกฎหมายไทยนั้นจะหมายถึงสถาบันเอกชนซึ่งหมายถึงประชาชนทั่วไปหรือข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบริษัทห้างร้าน แต่ไม่ได้รับรวมถึงหน่วยงานราชการและจะจำกัดเฉพาะผู้ได้รับความเสียหาย และผู้มีอำนาจจัดการแทนตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งการเป็นผู้เสียหายหรือไม่ตามกฎหมายไทยมีความสำคัญอย่างมากเพราะในคดีอาญาผู้เสียหายสามารถที่จะดำเนินการได้หลายประการ โดยเฉพาะเรื่องการมารับการเยียวยาจากรัฐ อย่างไรก็ตามก็ดีในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ไม่มบทบัญญัติใดที่กำหนดว่าผู้เสียหายที่จะเสนอคำร้องทุกข์หรือฟ้องคดีอาญาในกรณีได้รับความเสียหายจะต้องเป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัย รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติใดที่ได้กล่าวถึงความหมายของผู้เสียหาย โดยนิตินัยว่าเป็นอย่างไร หรือมีเงื่อนไขอย่างไร ในการพิจารณาความเป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัย ที่จะสามารถทำให้ผู้เสียหายทราบได้ว่า ตนเป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัยหรือไม่ แต่เป็นที่ยอมรับในทางปฏิบัติว่า ผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิเรียกร้องได้ จะต้องเป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัย ซึ่งถ้าไม่เป็นผู้เสียหาย โดยนิตินัยแล้ว แม้บุคคลนั้นจะได้รับความเสียหายตามความเป็นจริงก็ตาม แต่ก็หาเป็นผู้เสียหายตามความหมายในมาตรา 2 (4) ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ ซึ่งเมื่อไม่ใช่ผู้เสียหายตามมาตรา 2 (4) ก็ไม่มีสิทธิที่นำความผิดดังกล่าวมาฟ้องร้องดำเนินคดีอาญาได้

ดังนั้น “ผู้เสียหาย” หรือ “เหยื่อ” ที่จะมีสิทธิได้รับการเยียวยาจากรัฐ จึงต้องประกอบด้วย

ก. มีการกระทำความผิดทางอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานก่อการร้าย หรือความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย

ข. บุคคลนั้นได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดนั้นๆ กล่าวคือ เป็นผู้เสียหายโดยพฤตินัย และ

ค. บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย กล่าวคือ เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย ซึ่งหมายถึงเป็นผู้ที่ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด หรือไม่มีส่วนในการรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด หรือไม่มีส่วนสนับสนุนในการกระทำความผิด หรือไม่มีส่วนยุยง ส่งเสริมในการกระทำความผิด จึงเป็นผู้บริสุทธิ์ใจจริงในการเข้ารับการเยียวยาจากรัฐ

ผู้เสียหายโดยนิตินัย จึงหมายถึง บุคคลที่อ้างตนเป็นผู้เสียหายต้องไม่เป็นผู้มีส่วนร่วมในความผิดนั้นด้วย หรือต้องไม่เป็นผู้ยินยอมให้กระทำความผิดต่อตน หรือการกระทำความผิดนั้นจะต้องมิได้มีมูลเหตุมาจากการที่ตนเองมีเจตนาฝ่าฝืนกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมของประชาชน อันเนื่องมาจากขัดกับหลักกฎหมายทั่วไปที่ว่า “ผู้ใดมาขอความยุติธรรม ผู้นั้นต้องมาด้วยมือสะอาด” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “he who comes into equity must with clean hands” ซึ่งเป็นการพิจารณาถึง “หลักสุจริต” หรือ “หลักบริสุทธิ์” โดยมองว่า แม้ว่าบุคคลนั้นจะได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย แต่ว่าความผิดนั้นเมื่อผู้เสียหายเองก็มีส่วนร่วมอยู่ด้วย การมาเรียกร้องสิทธิในเรื่องการ

⁶ ดูประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 5

เสียหายจึงเป็นเรื่องที่ผู้เสียหาย หรือเหยื่อมาโดยไม่สุจริตหรือไม่บริสุทธิ์ กฎหมายย่อมไม่คุ้มครองหรือยอมรับบังคับบุคคลนั้นหากไม่ครบองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นแล้ว ก็จะไม่ใช้ผู้เสียหายที่แท้จริงที่จะสามารถดำเนินการที่จะได้รับการเยียวยาจากรัฐได้

แต่หากพิจารณาจาก “เหยื่อ” ในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะมีความหมายที่แตกต่างจาก ผู้เสียหาย เพราะผู้ได้รับความเสียหายบางคนอาจเป็นตัวกระตุ้นทำให้ตนเองต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบาดเจ็บ การได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน เช่น การไม่ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่อันเนื่องมาจากเหตุอหิวาต์อยู่แล้วถึงสถานการณ์ในความไม่ปลอดภัยในพื้นที่หรือเป็นตัวคอยกระตุ้น ยุงให้มีความแค้นกับบุคคลต่างศาสนาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนกลายเป็นการก่อเหตุในสถานการณ์ความไม่สงบ อย่างไรก็ตามระบบความยุติธรรมทางอาญามุ่งที่จะควบคุมอาชญากรรมมากกว่าการป้องกัน และในกระบวนการป้องกันอาชญากรรม ปัญหาที่สำคัญนอกจากการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นคนดี กล่าวคือ การป้องกันประชาชนผู้บริสุทธิ์มิให้ตกเป็นผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม แต่หากประชาชนต้องตกเป็นผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม รัฐซึ่งเป็นสถาบันหาชนก็ควรมีความรับผิดชอบเบื้องต้น ในการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหาย หรือเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งหากมีระบบการจัดตั้งกองทุนสาธารณะ โดยมีระบบการบริหารจัดการกองทุนเพื่อประโยชน์สาธารณะในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะทำให้ระบบการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายมีรูปแบบที่ชัดเจนในการจัดการมากยิ่งขึ้น

4.4 วิเคราะห์กรณีเหตุการณ์สำคัญที่ต้องรับการเยียวยา

กรณีเหตุการณ์ความไม่สงบกรณีโรงแรมลิการ์เด็น หาดใหญ่

เหตุเกิดในวันที่ 31 มีนาคม 2555 เป็นเหตุการณ์การระเบิดและไฟไหม้ภายในโรงแรมลิการ์เด็นส์ พลาซ่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเฉพาะบริเวณหน้าร้านแมคโดนัลด์และลานจอดรถชั้นใต้ดินมีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 3 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวมาเลเซีย 1 ราย ได้รับบาดเจ็บทั้งหมด 416 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวต่างชาติ 23 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 5 แห่ง จำนวน 140 คน ในจำนวนนี้เป็นชาวต่างชาติ 23 ราย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 5 แห่ง มีการเยียวยาเบื้องต้นในส่วนชีวิต ร่างกาย โดยผู้เสียชีวิตได้รับเงินเยียวยา รายละ 25,000 บาท หากรายใดเป็นหัวหน้าครอบครัว จะได้รับรายละ 50,000 บาท และมีการตั้งโต๊ะรับแจ้งความเสียหายจากประชาชน ที่บริเวณฝั่งตรงข้ามโรงแรมลิการ์เด็นส์ เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนด้วยโดยความเสียหายเกี่ยวข้องกับรถยนต์ที่ได้รับความเสียหายจนเหลือแต่โครงรถทั้งสิ้น 37 คัน

ทั้งนี้ตำรวจภูธรภาค 9 เพชรบุรีตัวสองมีอวาระเปิดลิการ์เด็นท์ พลาซ่าซึ่งใช้รถแก๊ง ยี่หื้อฮอนด้า ชีวิต สีดำ ทะเบียน กค-6743 พัทลุง เป็นของนายธนสร เกื้อสุข อดีตปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ซึ่งถูกคนร้ายลอบยิงเสียชีวิต และชิงรถเหตุเกิด เมื่อเวลา 13.30 นาฬิกา วันที่ 21 ตุลาคม 2554 เสียชีวิตภายในห้องทำงานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงคีรี ซึ่งตั้งอยู่บ้านตางู หมู่ 2 ตำบลเชิงคีรี อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส จากเหตุการณ์ความรุนแรงเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2554 ที่จังหวัดนราธิวาส จนถึงเหตุการณ์ความเสียหายอย่างรุนแรงในวันที่ 31 มีนาคม 2555 เห็นได้ว่าภาครัฐไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากรถที่เกิดเหตุเป็นรถยนต์ที่มาจากการชิงรถแก๊งจากการไปลอบฆ่าอดีตปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงคีรีและไม่สามารถติดตามกลับคืนมาได้ ทำให้ภาครัฐต้องไปพิจารณาเยียวยาทรัพย์สินของรถยนต์ของนายธนสร เกื้อสุข หรือ ไม้อันเนื่องมาจากเป็นกรณีสูญหายเพราะเป็นเหตุการณ์ทรัพย์สินสูญหายมิใช่เป็นการกระทำโดยเสียหายต่อทรัพย์สิน และทำให้รัฐต้องเยียวยาต่อเหตุการณ์ความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้บริสุทธิ์อีกจำนวนมากเพื่อทำให้ผู้บริสุทธิ์กลับกลับคืนสู่ฐานะเดิมให้เร็วที่สุดจากความสูญเสีย จึงเห็นได้ว่ากระบวนการสร้างความไม่สงบเรียบร้อยมีการทำงานกันอย่างเป็นกระบวนการแต่เกิดคำถามว่าภาครัฐซึ่งมีกำลังอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก แต่ทำไมไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายดำเนินการกับผู้กระทำความผิดได้

การเยียวยาของภาครัฐในด้านความเสียหายด้านทรัพย์สิน ซึ่งมีทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ทรัพย์สินภายในร้านค้า บริเวณในห้างสรรพสินค้าลิการ์เด็นท์ พลาซ่าซึ่งทางศูนย์เยียวยาจังหวัดโดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ได้จัดให้มีจุดรับแจ้งไว้ โดยก่อนการแจ้งความเสียหาย ณ.จุดรับเรื่องจะต้องทำการแจ้งความกับตำรวจก่อนและนำใบแจ้งความ มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่พร้อมหลักฐานความเป็นเจ้าของ ซึ่งเจ้าหน้าที่จะทำการประเมินจากราคาจริง และเมื่อผ่านการประเมินเบื้องต้นแล้ว จะทำการจ่ายก่อนล่วงหน้า 25 เปอร์เซ็นต์ของมูลค่าความเสียหาย และจะจ่ายให้ครบ 100 เปอร์เซ็นต์ซึ่งปัจจุบันก็มีการจ่ายในส่วนของทรัพย์สินซึ่งเป็นยานพาหนะไปแล้วบางส่วน

ผู้ได้รับความเสียหายชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งในส่วนของผู้เสียหายด้านทรัพย์สินนั้นแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก ร้านค้าภายในพลาซ่า กลุ่มสอง รถยนต์ รถจักรยานยนต์ที่จอดอยู่ในชั้นใต้ดินของโรงแรมลิการ์เด็นท์ พลาซ่า และกลุ่มที่สาม เจ้าของสถานที่คือ โรงแรมลิการ์เด็นท์ พลาซ่า

ในกลุ่มเจ้าของร้านค้าภายในพลาซ่า ได้รับความเสียหายจำนวน 215 ร้าน เงินเยียวยาที่นำเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาประมาณ 24 ล้านบาท จากที่เจ้าของร้านค้านำเสนอตัวเลขมา 39 ล้านบาท ก็ต้องรอกการอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งกรณีดังกล่าวยังอยู่ที่พยานหลักฐานความเสียหายที่แท้จริง ส่วนร้านอาหารและร้านค้าขนาดใหญ่อีกประมาณ 4-5 ราย ที่อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลความเสียหาย เนื่องจากความเสียหายของร้านอาหารและร้านค้าขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 7 -10 กว่าล้านบาท สำหรับเจ้าของสถานที่คือ โรงแรมลิการ์เด็นท์ พลาซ่า นั้น อยู่ระหว่างการประเมินความเสียหาย เนื่องจากมีหลายส่วนต้องใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูล

ในส่วนทรัพย์สินยานพาหนะ ให้ความช่วยเหลือแล้ว 214 คัน รถยนต์จำนวน 156 คัน เป็นเงิน 32,964,091 บาท รถจักรยานยนต์จำนวน 58 คัน เป็นเงิน 1,116,198 บาท โดยมีการจ่ายไปแล้วจำนวน 3 ครั้ง ยังเหลือที่อยู่ระหว่างการประเมินความเสียหายอีกไม่กี่คัน สำหรับรถจักรยานยนต์ขนาดใหญ่ (บิ๊กไบค์) ของนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวมาเลเซีย อยู่ระหว่างการประเมินความเสียหายจากสำนักงานสงขลา เพราะราคารถจักรยานยนต์ดังกล่าว คันละ 200,000 -300,000 บาท

อุปสรรคในการช่วยเหลือเยียวยาอาจทรัพย์สินเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยอันเนื่องมาจากเหตุการณ์วางระเบิดที่หาดใหญ่ เกิดกับผู้บริสุทธิ์ซึ่งเป็นพ่อค้า แม่ค้าที่ได้ทำการเปิดร้านอันเนื่องมาจากพยานหลักฐานในการยื่นเรื่องเพื่อให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือเยียวยาอาจจะใช้หลักฐานที่แสดงถึงความเสียหายที่มีอยู่อย่างแท้จริงก่อนเหตุการณ์เกิดขึ้นไป ด้วยความยากลำบากมาก เพราะแต่ละร้านก็มีทรัพย์สินที่แตกต่างกันและพยานหลักฐานที่เป็นเอกสารก็ได้สูญหายไป แต่ในส่วนของยานพาหนะทั้งที่มีรถยนต์และรถจักรยานยนต์ของผู้บริสุทธิ์สามารถประเมินได้อย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากมีราคากลางของรถแต่ละปีที่จะจดทะเบียน การเยียวยาในภาครัฐกรณีมีเหตุการณ์ไม่สงบเกิดขึ้นทำให้เห็นได้ว่านอกจากความเสียหายในทางทรัพย์สินแล้ว ความเสียหายอันเนื่องมาจากการขาดประโยชน์จากการไม่สามารถประกอบกิจการร้านค้าได้ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้บริสุทธิ์ไม่สามารถกลับไปดำเนินการค้าขายได้อย่างปกติทำให้การเยียวยาทรัพย์สินที่เกิดความเสียหายอย่างเดียวไม่สามารถทำให้ผู้เสียหายกลับสู่ฐานะเดิมได้ เพราะมีกิจการต้องเลิกทำไป อันเนื่องมาจากไม่สามารถมีต้นทุนที่จะเข้าไปดำเนินการได้อีกแม้ว่าจะได้มีการเยียวยาทรัพย์สินที่เสียหายจากภาครัฐ

เหตุการณ์คาร์บอมบ์ในพื้นที่ถนนร่วมมิตร จังหวัดยะลา

เหตุการณ์ถนนร่วมมิตร จังหวัดยะลา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2555 ได้มีคนร้ายนำรถกระเบาะบรรทุกถังแก๊สหนัก 50 กิโลกรัม 2 ถัง ไปจอดไว้ที่หน้าร้านอาหารรุ่งเรือง ถนนร่วมมิตร จากนั้นเมื่อเกิดการระเบิด และมีเจ้าหน้าที่ทหารและเจ้าหน้าที่กู้ภัยพยายามเดินทางเข้าไปให้ความช่วยเหลือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ คนร้ายจึงได้จุดระเบิดรถกระเบาะบรรทุกถังแก๊ส 50 กิโลกรัม เช่นเดียวกัน ในจุดที่สอง ซึ่งได้จอดรถบรรทุกไว้ที่ด้านท้ายถนนของจุดเกิดเหตุจุดแรก ซึ่งเป็นเส้นทางวันเวย์และ

มีประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องออกอยู่เป็นจำนวนมาก มีผู้เสียชีวิต 10 ราย บาดเจ็บ 117 ราย สาหัส 10 ราย ปานกลาง 19 ราย เล็กน้อย 88 ราย โดยทั้ง 88 ราย สามารถกลับบ้านได้ทั้งหมดแล้ว ทำให้ผู้บาดเจ็บอยู่โรงพยาบาลทั้งหมด 29 ราย ด้านความเสียหายอื่นๆ จากเหตุระเบิดนั้น เบื้องต้น มีร้านค้าได้รับความเสียหาย 40 คูหา จักรยานยนต์เสียหาย 18 คัน รถยนต์ 15 คัน

จากการสัมภาษณ์พ่อค้าแม่ค้าบริเวณถนนร่วมมิตร จังหวัดยะลาพบว่าเงินเยียวยาจากรัฐนอกจากจำนวนเงินตามความเสียหายที่เกิดขึ้น จากแรงระเบิดที่ได้รับในจำนวนเงินของทรัพย์สินที่เสียหายซึ่งอาจจะไม่เต็มจำนวนความเสียหายที่ได้รับเมื่อขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานและการประเมินของทางเจ้าหน้าที่ และตนก็ได้รับการช่วยเหลือจากการประกอบอาชีพอีก จำนวน 15,000 บาท แต่ต้องหยุดกิจการไปหลายเดือนซึ่งไม่เพียงพอ ต่อการฟื้นฟูกิจการ เงินเยียวยาไม่มีใครอยากได้แน่นอน โดยทุกคนอยากได้ความปลอดภัยและความสงบสุข จะมีคนมาที่วยยะ เศรษฐกิจจะได้ดี มีความเชื่อมั่น⁷ เจ้าของร้านขายไอ้หมูในย่านถนนร่วมมิตร ได้พูดถึงยอดขายโดยรวมในย่านถนนร่วมมิตรตกต่ำลงเกินกว่าครึ่ง บางร้านขาดทุนมากถึงกับย้ายไปที่อื่นหรือเช่า โดยเฉพาะช่วงปิดเทอมก็ยังทำให้เศรษฐกิจตกต่ำไปอีก⁸ แม่ค้าข้าวเกรียบ และน้ำชาย่านถนนร่วมมิตร เปิดเผยว่า ตนเป็นมุสลิมได้รับผลกระทบเหตุระเบิดบริเวณถนนร่วมมิตรรวม 3 ครั้ง จากทั้งหมด 6 ครั้ง ครั้งแรกวันที่ 27 พฤษภาคม 2553 ครั้งนี้พี่ชายเสียชีวิต ครั้งที่ 2 วันที่ 25 ตุลาคม 2554 และครั้งล่าสุดวันที่ 31 มีนาคม 2555 ก่อนเกิดเหตุระเบิดเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2553 ข้าวเกรียบกิโล 60 กิโลกรัม หลังจากนั้นยอดขายลดลงเหลือวันละ 20 กิโลกรัม ส่วนหลังเหตุคาร์บอมบ์วันที่ 31 มีนาคม 2555 ยอดขาดเหลือ 10 กิโลกรัมต่อวัน

กรณีเหตุการณ์ระเบิดอำเภอโอ๊ะเอะ

กรณีเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2554 เวลา 18.20 นาฬิกา อำเภอโอ๊ะเอะ จังหวัดนราธิวาส คนได้นำระเบิดชนิดแสวงเครื่องบรรจุใส่ไว้ในกระป๋องเครื่องดื่มน้ำอัดลมหนัก 1 กิโลกรัม จุดชนวนด้วยนาฬิกาข้อมือแบบดิจิตอลแฝงตัวนำไปวางไว้จำนวน 4 จุดในเขตเทศบาลตำบลโอ๊ะเอะ โดยคนร้านได้นำระเบิดไปวางไว้ภายในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น สาขาโอ๊ะเอะ ซึ่งจุดดังกล่าวทำให้ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ถูกเพลิงไหม้ได้รับความเสียหาย ส่วนจุดที่ 2 ที่ร้านยังฮวด ตำบลโอ๊ะเอะออกของนายประเสริฐ แซ่ฮ้อ ทำให้สินค้าภายในร้านถูกเพลิงไหม้ได้รับความเสียหายบางส่วน จุดที่ 3 ที่บริเวณแผงลอยขายของชำภายในตลาดสด เทศบาลตำบลโอ๊ะเอะ และจุดที่ 4 ห่างจากจุดที่ 3 ประมาณ 20 เมตร ซึ่งเป็นร้านขายของชำโดยในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น สาขาโอ๊ะเอะดังกล่าวเป็นกิจการของเจ้าของคนเดียวกับร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ถนนร่วมมิตร จังหวัดยะลา กรณีดังกล่าว ทางเจ้าของกิจการได้ยื่นคำร้องต่อศูนย์เยียวยาอำเภอโอ๊ะเอะ ซึ่งต้องใช้เอกสาร และหลักฐานจำนวนมาก และต้องทำให้เจ้าของกิจการต้องเดินทางไปยื่นเอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินในร้านหลายสิบครั้ง เนื่องจากไม่เข้าใจในการเสนอหลักฐานความเสียหายต่อภาครัฐและในส่วนการขาดประโยชน์จากการไม่สามารถเปิดบริการได้ทำให้เกิดความเสียหายในทางธุรกิจและไม่สามารถกลับคืนสู่ฐานเดิมได้อย่างรวดเร็ว แต่เนื่องจากธุรกิจเซเว่นอีเลฟเว่นมีทุนทางทรัพย์สินเนื่องจากมีสาขาอื่นสามารถส่งสินค้าเข้ามาสำรองแทนสาขาที่เสียหายได้ เพราะมีกิจการอื่นที่เฝ้าต่อความเสียหายได้

⁷ สัมภาษณ์นายอนุพล สุคนธชาติ. เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2555

⁸ สัมภาษณ์นายกฤษณ์ เอื้ออารังกุล. เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2555

เหตุการณ์ทหารพรานยิงรถกระบะมีผู้เสียชีวิตสี่คนอำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

ชุดทหารพรานยิงรถกระบะ ซึ่งบรรทุกชาวบ้าน 9 คนไปประกอบพิธีทางศาสนา ในงานศพผู้ใหญ่บ้านทุ่งโก ในขณะที่ไล่ล่าคนร้ายยิงฐานปฏิบัติการ 4302 ทำให้มีทหารพรานเสียชีวิต 1 นายที่ตำบลปูโล๊ะปูโย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี มีผู้เสียชีวิต 4 คน บาดเจ็บ 4 คนและรถกระบะเสียหายทั้งคัน เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2555 มีการแถลงการณ์ทางสื่อจากเหตุการณ์จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์ ได้ใช้แผนกำลังปิดล้อม เห็นรถคนร้ายจึงยิงปะทะกับคนร้าย ทำให้มีผู้เสียชีวิต 4 คน โดยแถลงว่าในรถกระบะพบอาวุธสงครามจำนวนมาก ทางมูลนิธิทนายความศูนย์มุสลิมได้เรียกร้องให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณาข้อเท็จจริงจากรอบด้านเนื่องจากผู้ที่รอดชีวิตยังรู้สึกกลัวและไม่ปลอดภัยในชีวิตของตัวเอง การทำความจริงให้กระจ่างจึงเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับประชาชนผู้บริสุทธิ์ วันที่ 16 มีนาคม 2555 คณะกรรมการอิสระตรวจสอบข้อเท็จจริงได้สรุปว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่อยู่ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งเป็นการกระทำต่อผู้บริสุทธิ์ โดยสำคัญผิดอันเนื่องมาจากปัจจัยแวดล้อม เนื่องจากในระยะเวลาใกล้เคียงกันได้มีการโจมตีทหารจึงอาจจะมีอคติและความหวาดระแวงอยู่เป็นพื้นฐานเดิมที่สำคัญเนื่องจากพยานหลักฐานทางนิติวิทยาศาสตร์และพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่พยานในที่เกิดเหตุ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่าชาวบ้านทั้งเก้าคนที่อยู่ในรถกระบะไม่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่และเป็นบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ชัดเจน ทั้งปรากฏว่าการตรวจดีเอ็นเอ ไม่พบฐานข้อมูลผู้ต้องสงสัยของศูนย์พิสูจน์หลักฐาน รวมทั้งอาวุธปืนพบภายในรถกับเขม่าดินปืนไม่ตรงกัน ทางทหารจึงออกแถลงข่าวใหม่ ว่าผู้ที่อยู่ในที่เกิดเหตุเป็นผู้บริสุทธิ์เหตุการณ์ทั้งหมดคณะกรรมการยอมรับความให้การของประชาชนมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ ในส่วนรถกระบะจึงสามารถยื่นคำร้องขอชดเชยเยียวยาได้ แต่หากทางภาครัฐสรุปว่ามีส่วนในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดเพื่อให้หลบหนี ผลของคณะกรรมการเยียวยาอาจจะไม่สามารถจ่ายในช่วยชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินได้ อันเนื่องมาจากการสรุปว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อเหตุร้าย

เหตุการณ์คนร้ายลอบยิงผู้ใหญ่บ้าน

เหตุการณ์คนร้ายยิงนายพิมล บิระกาน สามีนางนางเจ็สุไบกะ ซึ่งสามีนเป็นผู้ใหญ่บ้านได้รับการเยียวยาจากการที่สามีนเสียชีวิตจำนวน 500,000 บาท ไม่รวมค่าเลี้ยงดูบุตรเป็นเงิน 1,000 บาทต่อคนซึ่งมีบุตร 4 คนและค่าจ้างงานโครงการเร่งด่วนของ กอ.รมน.อีกเดือนละ 4,500 บาทเป็นเงิน 9,500 บาทต่อเดือน ถือเป็นทางเดียวของรายได้ของนางเจ็สุไบกะ บ้านชั้นเดียวถูกสร้างขึ้นมาใหม่ในเนื้อที่ 100 ตารางวาซึ่งไปซื้อมาใหม่เป็นค่าที่ดินจำนวน 10,000 บาท หลังสูญเสียสามีไปประมาณ 1 ปี เพราะไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ในบ้านที่สามีนถูกยิงเสียชีวิตได้ แม้ว่าจะใช้เงินเกือบทั้งหมดจากที่ได้รับการเยียวยาเพราะความรู้สึกกังวล ไม่กล้าอยู่ เพราะรุนแรง ยังเห็นภาพอยู่ตลอดเวลา จึงอยากหาที่สงบๆ อยู่ ซึ่งกรณีการย้ายที่อยู่หรือสร้างที่อยู่ใหม่ก็ไม่มีกำหนดหรือพูดถึงจากนโยบายของรัฐ

การเยียวยาคือ การที่ต้องการให้ผู้ได้รับผลกระทบสามารถได้ดำรงชีพอย่างปกติ จึงทำให้ต้องดูแลทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย ให้ได้รับการดูแล ให้ได้รับการเยียวยา ซึ่งต้องมีการออกหลักเกณฑ์ทุกกรณีไม่ว่าด้านสาธารณสุข ด้านการแพทย์ ทำอย่างไร จึงทำให้ผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบเรียบร้อยช่วยตัวเองได้ จึงไม่ดูแลด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านการงาน รวมไปถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วซ้ำอีกในพื้นที่เดียวกันต้องให้ผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบเรียบร้อยช่วยเหลือ ในท่ามกลางความหวาดกลัว หรือจะอย่างไรให้มีส่วนร่วมในการจัดระบบป้องกันตัวเอง ส่วนเรื่องเงินเป็นประเด็นสุดท้าย แต่ทำอย่างไรให้ผู้ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบเรียบร้อยมีชีวิตได้ก่อนเป็นสำคัญหลักของการเยียวยา

จากความเสียหายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะผู้ประกอบการ ความเสียหายประเภทธุรกิจ ร้านค้า ทำให้เกิดอุปสรรคในการประเมินถึงความเสียหายที่แท้จริง และความเสียหายแต่ละกรณีมีมูลค่าความเสียหายที่มากมายเกิน

ความรู้ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ครั้งใหญ่ๆ ที่เกิดขึ้นความสูญเสียต่อทรัพย์สินก็ยิ่งมากเป็นธรรมดาไม่ว่าจะเป็นกรณี โรงแรมลีการ์เดนส์ พลาซ่า กรณีถนนร่วมมิตร จังหวัดยะลา จึงควรแบ่งผู้ประกอบการที่ได้รับความเสียหายต่อทรัพย์สิน เป็น 3 กรณีเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาเยียวยา คือ

1. ผู้ประกอบการรายย่อย

1) ผู้ประกอบการที่ทรัพย์สินได้รับความเสียหายทั้งหมด หรือบางส่วนเป็นเหตุให้ไม่สามารถประกอบกิจการงานต่อไปได้ วงเงินรายละเอียด 350,000 บาทสามแสนห้าหมื่นบาท

2) ผู้ประกอบการที่ทรัพย์สินได้รับความเสียหายบางส่วน โดยยังสามารถประกอบกิจการงานได้ตามปกติ หรือได้รับความเสียหายบางส่วนจนไม่อาจประกอบกิจการงานได้ แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงไม่เกินวงเงิน 350,000 บาท ให้ได้รับการเยียวยาตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง โดยไม่เกินวงเงินสามแสนบาทถ้วน

2. ผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย

ผู้ประกอบการรายใหญ่ คือ ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของตัวอาคาร ร้านค้า ที่ได้รับความเสียหายในด้าน โครงสร้างตัวอาคาร หรือ ผู้ประกอบการที่มีเงินทุนในการประกอบธุรกิจการค้าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไป

จากการแยกประเภทของความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจาก การพิจารณาความเสียหายต้องใช้รูปแบบ คณะกรรมการ ซึ่งถือเป็นรูปแบบกึ่งตุลาการสามารถชี้และกำหนดความเสียหายให้แก่ผู้ได้รับความเสียหายได้โดยบางกรณี ความเสียหายจากการก่อการในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนใต้มีมูลค่าสูงมากทำให้ต้องใช้เวลาในการพิจารณาอย่างละเอียดเพราะเงินดังกล่าวมาจากงบประมาณแผ่นดิน ภาษีอากรของประชาชน เช่น กรณีการบุกปล้นร้านทองที่จังหวัดนราธิวาส การลอบวางระเบิดที่โรงแรมลีการ์เดนส์ โดยความเสียหายในภาคผู้ประกอบการบางกรณีอาจต้องพิจารณาถึงความสามารถของผู้ประกอบการถึงการดูแลระบบความปลอดภัยในการพิจารณาถึงจำนวนเงินที่ต้องเยียวยาประกอบด้วย เพราะถือว่าธุรกิจของตนเกิดความเสียหายก็ตาม แต่อาจจะไม่ระบอบป้องกันความปลอดภัยในทรัพย์สินของตนเอง หรือประมาทเลินเล่อในการดูแลทรัพย์สินของตนเองในสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยจึงควรดูแลความปลอดภัยในทรัพย์สินของตนเองอย่างเคร่งครัด หากไม่ดูแลหรือประมาทเลินเล่อในการดูแลทรัพย์สินภาคประกอบการเอง ก็ควรมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามอัตราส่วนในการลดความเสียหายที่ต้องชดใช้เยียวยาลงเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์ความเสียหายที่แท้ เพราะหากพิจารณาตามหลักเกณฑ์พิจารณาความหมายของเหยื่อ ผู้ประกอบการบางรายอาจเป็นผู้ยอมให้ผู้ก่อการกระทำความผิดโดยง่าย เพราะไม่มีระบบรักษาความปลอดภัย

4.5 วิเคราะห์กรณีการช่วยเหลือเยียวยาทรัพย์สิน

การจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ทำให้ทราบว่า การขอรับค่าตอบแทนในความเสียหายแก่ทรัพย์สินนั้นมีการฟ้อง โกงได้ง่าย และการประเมินราคาก็เป็นสิ่งที่ยากกว่ามีความเสียหายอย่างแท้จริงอย่างไร จึงต้องมีการวิธีการตรวจสอบถึงทรัพย์สินที่เสียหาย โดยต้องมีหลักเกณฑ์ ในการตรวจสอบถึงหลักฐานความเป็นเจ้าของ หรือการครอบครอง กรณีปัญหาที่เกิดขึ้นว่าเป็นของผู้เสียหายหรือไม่ หรือถ้าเป็นทรัพย์สินที่ซื้อขายมา ก็ต้องมีใบเสร็จรับเงิน ใบรับสินค้ามาแสดงความเป็นเจ้าของ รวมถึงอาจจะต้องมีพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์เนื่องจากบุคคลที่จะทราบว่าทรัพย์สินเสียหายจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นนอกจากผู้กระทำความผิดอาญา ผู้เสียหายหรือเหยื่อแล้ว บุคคลภายนอกที่มีได้มีส่วนได้เสีย ก็สามารถพิสูจน์ได้ว่ามีความเสียหายแก่ทรัพย์สินอย่างไรบ้าง ดังนั้นจึงต้องมีการพิสูจน์หลักฐานทั้งที่เป็นเอกสาร และบุคคล รวมถึงทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย แล้วนำมาตรวจสอบให้ละเอียดก่อนที่จะจ่ายค่าตอบแทนความเสียหาย จึงเป็นการป้องกันการฟ้อง โกงได้ อีกทั้งความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินนั้นๆ จะต้องเป็นการกระทำความผิดอาญา

ทรัพย์สิน โดยปกติทั่วไปแล้วสามารถที่จะประเมินราคาได้ ซึ่งจะไม่เหมือนกับความเสียหายแก่จิตใจ ที่ไม่สามารถประเมินเป็นราคาได้ อย่างเช่น ความเสียใจ การได้รับความทุกข์ทรมาน ดังนั้น เมื่อปรากฏว่าทรัพย์สินสามารถประเมินราคาได้ จะต้องนำหลักเกณฑ์การประเมินราคาทั่วไปมาใช้บังคับ เช่น ราคาท้องตลาด หรือให้ผู้ที่มีความชำนาญเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้นๆ ประเมินเป็นราคา แล้วจึงนำเป็นราคาความเสียหายที่จะได้รับค่าตอบแทนหรือการเยียวยาจากรัฐได้ โดยในจังหวัดชายแดนใต้ ในแต่ละจังหวัด ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาทรัพย์สินด้วยกัน 3 ประเภท คือ

1. คณะกรรมการประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินประเภท โรงงาน อาคารบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง สินค้าทรัพย์สินอื่นๆ ก็จะประกอบด้วย

1.1 ผู้ว่าราชการหรือรองผู้ว่าราชการ	ประธานกรรมการ
1.2 โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดหรือผู้แทน	รองประธานกรรมการ
1.3 ธารักษ์พื้นที่จังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.4 ประธานชมรมธนาคารพาณิชย์หรือผู้แทน	กรรมการ
1.5 พาณิชย์จังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.6 หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.7 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้แทน	กรรมการ
1.8 อุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.9 อุตสาหกรรมจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.10 หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.10 หัวหน้าสำนักงานการค้าภายในจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
1.11 หัวหน้าแผนกช่างกลโรงงาน วิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
1.12 หัวหน้าแผนกช่างเชื่อม วิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
1.13 ผู้อำนวยการกองช่างเทศบาลเมืองในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
1.14 หัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อฯจังหวัด	กรรมการ/เลขานุการ
2. คณะกรรมการประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินประเภท ยานยนต์ และพาหนะอื่นๆ ประกอบด้วย	
2.1 ผู้ว่าราชการหรือรองผู้ว่าราชการ	ประธานกรรมการ
2.2 ขนส่งจังหวัดหรือผู้แทน	รองประธานกรรมการ
2.3 ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
2.4 หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
2.5 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้แทน	กรรมการ
2.6 ผู้จัดการบริษัทประกันภัยในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
2.7 ทางหลวงชนบทจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
2.8 อุตสาหกรรมจังหวัดปัตตานีหรือผู้แทน	กรรมการ
2.9 หัวหน้าแผนกช่างกลโรงงาน วิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
2.10 หัวหน้าแผนกช่างเชื่อม วิทยาลัยเทคนิคในพื้นที่หรือผู้แทน	กรรมการ
2.11 หัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อฯจังหวัด	กรรมการ/เลขานุการ

3. คณะกรรมการประเมินความเสียหายด้านทรัพย์สินประเภท พืชผลทางการเกษตร ปศุสัตว์และการประมง ประกอบด้วย

3.1 ผู้ว่าราชการหรือรองผู้ว่าราชการ	ประธานกรรมการ
3.2 เกษตรและสหกรณ์จังหวัดหรือผู้แทน	รองประธานกรรมการ
3.3 เกษตรจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
3.4 นายช่างแขวงการทางจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
3.5 ประมงจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
3.5 หัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือผู้แทน	กรรมการ
3.6 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้แทน	กรรมการ
3.7 หัวหน้าสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางหรือผู้แทน	กรรมการ
3.8 หัวหน้าศูนย์ช่วยเหลือเหยื่อฯฯ จังหวัด	กรรมการ/เลขานุการ

ซึ่งทางผู้ว่าราชการแต่ละจังหวัดกำหนดให้คณะกรรมการประเมินความเสียหายฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งแต่ละประเภท มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

ก. จัดการประชุมเพื่อพิจารณาประเมินและมีมติให้ความเห็นชอบเพื่อช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบซึ่งทรัพย์สินเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเหยื่อฯฯผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามมติคณะรัฐมนตรี

ข. เชิญส่วนราชการ และบุคคลภายนอกมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการประเมินความเสียหายฯ

ค. พิจารณาอุทธรณ์มติของคณะกรรมการประเมินความเสียหายฯ ของผู้ได้รับผลกระทบซึ่งได้ยื่นต่ออำเภอ และอำเภอได้กลั่นกรองเรื่องในเบื้องต้นแล้วมีความเห็นให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการประเมินความเสียหายฯ พิจารณา

ง. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อช่วยปฏิบัติหน้าที่

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าศูนย์เหยื่อฯฯทั้งสี่จังหวัด ในประเด็นที่ว่าหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรมีการแก้ไขหลักเกณฑ์เพื่อให้การบริหารจัดการที่ทันสมัยและสามารถตอบสนองกับความต้องการของประชาชนได้อย่างเหมาะสม คือ การให้ความช่วยเหลือในกรณีทรัพย์สินเกิดความเสียหายนั้น มีการเหมาะสมแล้วเนื่องจากในเรื่องของทรัพย์สินเสียหายจะไม่มีอัตราค่าเสียหายที่ตายตัวแน่นอนขึ้นอยู่กับความเสียหายที่แท้จริง และแต่ละศูนย์เหยื่อฯฯของจังหวัดก็จะมีคณะกรรมการจากทางภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นร่วมกันพิจารณา แต่ในทางปฏิบัติอุปสรรคการทำงานก็เกิดขึ้นได้ เช่น คณะกรรมการทรัพย์สินทั้งสามชุดมีหน้าที่การงานหลักทำอยู่ การเข้ามาเป็นคณะกรรมการเป็นเพียงความสมัครใจ ซึ่งบางครั้งหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง ก็อาจจะส่งผู้แทนเข้ามาร่วมในการพิจารณา เพราะศูนย์เหยื่อฯฯบางจังหวัดอาจมีการเรียกการประชุมบ่อย เพื่อประเมินความเสียหาย ทำให้คณะกรรมการต้องส่งผู้แทนหรือไม่เข้าร่วมประชุมบ้าง และการปฏิบัติงานคณะกรรมการประเมินทรัพย์สินทั้งสามชุดของศูนย์เหยื่อฯฯแต่ละจังหวัดก็มีบางชุดที่เป็นคณะกรรมการประเมินทรัพย์สินที่

เป็นกรรมการมากกว่าหนึ่งชุด ทำให้ภาระหน้าที่เพิ่มมากขึ้น และการประชุมเพื่อพิจารณาความเสียหายแต่ละครั้งก็มี ค่าตอบแทน หรือค่าเดินทางเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะคณะกรรมการแต่ละคนอาจถือว่ามิใช่หน้าที่หลัก ประเด็นต่อมา รัฐบาลซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายการเยียวยา ควรกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนการดำเนินงานของการ ให้ความช่วยเหลือที่เป็นระบบ ครอบคลุมและต่อเนื่อง มีคำสั่งให้หน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่เป็นแกนหลัก ในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา ประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และเข้าร่วมชี้แจงกับฝ่ายการเมืองที่มีอำนาจการ ตัดสินใจ เพื่อให้การบริการจัดการเป็นการร่วมกำลังทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในเชิงบูรณาการ สร้างสภาพคล่อง ในการปฏิบัติงานเป็นสื่อกลางในการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหา รวมถึงทุ่มเททรัพยากรอย่างเต็มที่และรวดเร็วให้กับ การดำเนินงาน

ด้านกลไกของระบบราชการ การประสาน ตลอดจนกระบวนการทางหลักเกณฑ์ในปัจจุบันบางจังหวัดมอง การให้ความช่วยเหลือเป็นงานฝากที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะของโครงการให้ความช่วยเหลือ ในภาคราชการยังขาดการร่วมมือที่ ดี ดังนั้น ภาครัฐควรมีการสั่งการเป็นนโยบายพร้อมกับการประชาสัมพันธ์ภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ จากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้เป็นวาระสำคัญของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทุกส่วนราชการรับรู้ และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง รวมถึง การประชาสัมพันธ์ลำดับขั้นตอนของการขอรับความช่วยเหลือ ให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนเอกสารหลักฐานต่างๆ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจระเบียบ หลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ

เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่องาน ในปัจจุบัน เพราะสถานการณ์มีความรุนแรง ทำให้งานในความรับผิดชอบมีจำนวน มากขึ้น ประกอบกับศูนย์เยียวยาในระดับอำเภอไม่มีบุคคลด้านการให้ความช่วยเหลือเฉพาะต้องใช้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองปฏิบัติงานการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเจ้าหน้าที่มีจุดแข็ง คือ มีหน้าที่ความรับผิดชอบสูง มีความอดทน ความ เสียสละ และความเข้าใจงานเป็นอย่างดี และจุดอ่อนของเจ้าหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีสถานภาพเพียงถูกจ้างเหมา บริการปฏิบัติภายใต้สัญญาหนึ่งปี และด้วยหน้าที่ด้านการให้ความช่วยเหลือที่มีอย่างต่อเนื่อง แต่ไม่มีความมั่นคงในการ ทำงาน ส่งผลให้บุคคลบางจังหวัดลาออกไปปฏิบัติงานใหม่ที่ดีกว่า ขวัญและกำลังใจในการทำงานต่ำ นอกจากขาดแคลน เจ้าหน้าที่แล้วยังส่งผลทำให้งานดำเนินอย่างไม่ต่อเนื่อง และเสียเวลาในการสอนงานให้กับบุคคลกรใหม่ กรณีเกิดเหตุการณ์ ความไม่สงบในพื้นที่จำนวนมาก อาจทำให้งานเกิดความล่าช้า งบประมาณของเจ้าหน้าที่เรื่องเงินเดือนมีความล่าช้าในช่วง สิ้นปีงบประมาณ ทำให้บุคลากรในการปฏิบัติงานการให้ความช่วยเหลือมีขวัญและกำลังใจต่ำ ส่วนงบประมาณในการ พัฒนาบุคลากรไม่มี

ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัด ชายแดนใต้ เพื่อให้การช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจังหวัดได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ ประชาชน ผู้ได้รับผลกระทบ มี 3 ข้อ

ก. รัฐบาลควรกำหนดโครงสร้างศูนย์เยียวยาในระดับอำเภอ จัดสรรให้มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณระดับอำเภอ ให้ เกิดขึ้นอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นสื่อกลางในการประสานการขอรับความช่วยเหลือจากระดับจังหวัดและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ หรือจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบเฉพาะด้านการให้ความช่วยเหลือ ผู้ได้รับผลกระทบ โดยมีโครงสร้างการทำงานที่ครอบคลุมทุกมิติ

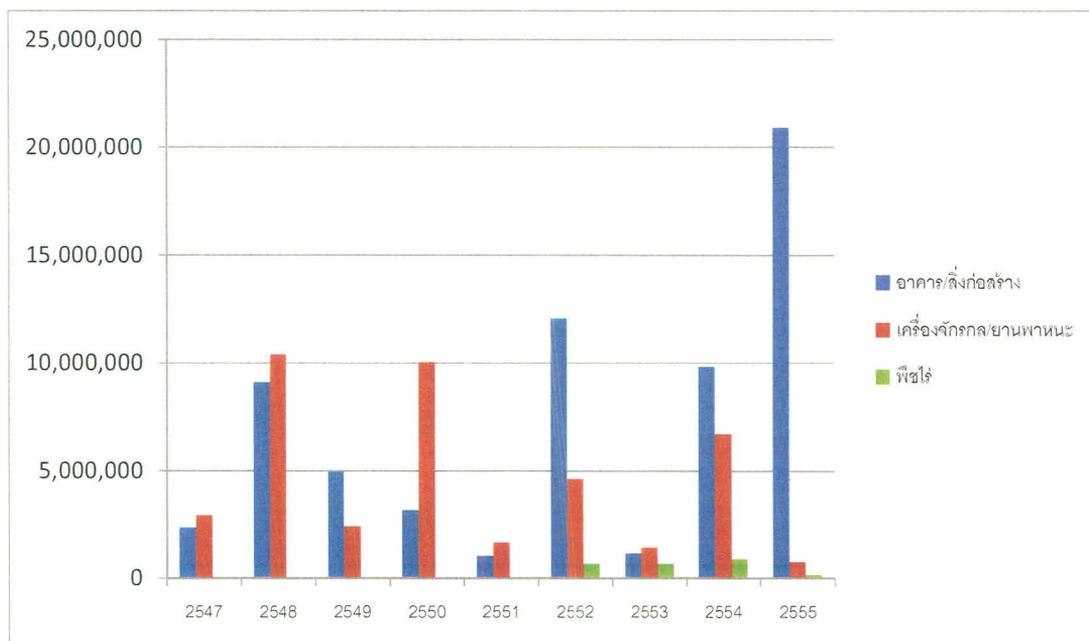
ข. รัฐบาลควรจัดตั้งงบประมาณด้านการบำรุงขวัญกำลังใจ ความดีความชอบของเจ้าหน้าที่และจัดสรรอัตราค่าจ้าง ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่ง ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละและมีความเสี่ยงมากหากกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบรับรู้ว่าเป็นผู้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานราชการ

ขอให้บรรจุแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เหล่านี้เป็นพนักงานราชการ รวมทั้งเพิ่มสิทธิประโยชน์เป็นกรณีพิเศษเพื่อเป็นการตอบแทนผู้เสียสละในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่

ก. ควรจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ เกิดความชำนาญทางการให้การให้ความช่วยเหลือให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีความทันสมัยและสอดคล้องกับกระแสทางสังคมไว้รองรับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ในประเด็นการสนับสนุนด้านความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่เรื่องหลักเกณฑ์ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา สรุปผลดังนี้ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ของเจ้าหน้าที่เรื่องหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจงานหากเป็นเจ้าหน้าที่ใหม่ก็จะมีการสอนงานให้เรียนรู้จากผู้ทำงานมาก่อน มีความรับผิดชอบสูง มีความอดทน และความเสียสละต่อหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถ ส่วนปัญหาอุปสรรคมีหลายสาเหตุ คือ ด้านหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ เป็นเพียงมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะการช่วยเหลือเยียวยาในเรื่องทรัพย์สิน ซึ่งมีหลักเกณฑ์ที่ไม่ตายตัวขึ้นอยู่กับการออกคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ว่าจะการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้พิจารณากรณีทรัพย์สินเกิดความเสียหายจากผู้สร้างความไม่สงบ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลได้ ควรออกกฎหมายรองรับให้ชัดเจนกรณีทรัพย์สินเสียหายจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

ภาพที่ 1 การช่วยเหลือเยียวยากรณีทรัพย์สินในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ปี 2547-2555

จากภาพที่ 1 เป็นการจ่ายเงินสำหรับการช่วยเหลือเยียวยากรณีทรัพย์สินเสียหายจากการก่อเหตุความไม่สงบ เรียบร้อยในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 13 อำเภอ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ อาคารสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรกลหรือยานยนต์พาหนะ และทรัพย์สิน โดยมีความเสียหายทั้งสิ้นประเภทอาคารบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง ปี 2552 สูงสุดจำนวนทั้งสิ้น 179 ราย เป็นเงินที่ทางจังหวัดนครราชสีมาต้องเยียวยาเป็นเงิน 12,077,353 บาท รองลงมาคือปี พ.ศ. 2548 มีความเสียหายทั้งสิ้นจำนวน 95 ราย เป็นเงินที่ทางจังหวัดนครราชสีมาต้องเยียวยาเป็นเงิน 9,103,192 บาท

ในส่วนทรัพย์สินประเภทเครื่องจักรกล ยานยนต์พาหนะ ทางจังหวัดได้ช่วยเหลือเยียวยามากที่สุดในปี 2548 ซึ่งมีผู้ขอเยียวยาจำนวน 64 ราย เป็นจำนวนเงิน 10,404,162 บาท รองลงมาคือ พ.ศ. 2550 มีผู้ขอเยียวยาจำนวน 64 ราย เป็นเงินที่ต้องเยียวยา คือ 10,053,001 บาท

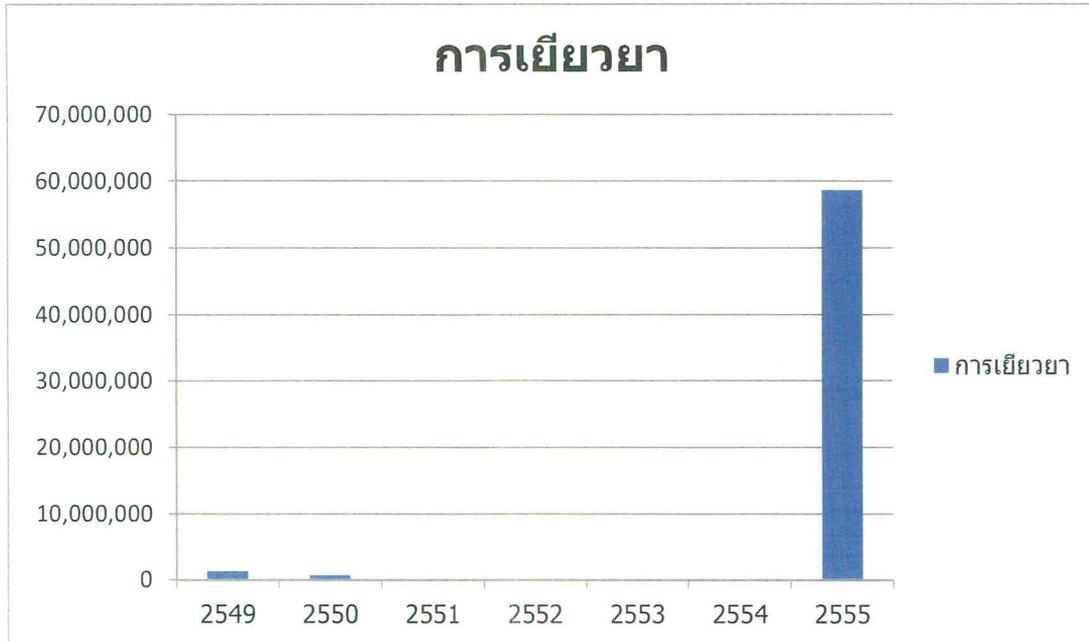
ภาพที่ 2 การช่วยเหลือเยียวยากรณีทรัพย์สินในพื้นที่จังหวัดยะลา ปี 2548-2555

จากภาพที่ 2 การช่วยเหลือเยียวยาจากทางจังหวัดยะลา เป็นการแสดงการเยียวยาฯ ทรัพย์สินทั้งสามประเภทไม่ได้แบ่งว่าเป็นประเภทโรงงาน อาคารบ้านเรือนสิ่งปลูกสร้าง สินค้าทรัพย์สินอื่นๆ หรือประเภทยานยนต์และพาหนะอื่นๆ หรือประเภทพืชผลทางการเกษตร ปศุสัตว์และการประมง ซึ่งปี พ.ศ. 2554 มีการช่วยเหลือเยียวยาจากทางจังหวัดยะลามากที่สุด จำนวน ความเสียหายต่อทรัพย์สินทั้งสามประเภท 154 ราย เป็นเงินจำนวน 38,743,668 บาท อันเนื่องจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นในตัวเมืองยะลาซึ่งมีเหตุระเบิดจำนวน 23 จุดในวันที่ 25 ตุลาคม 2554 ซึ่งจุดที่เกิดเหตุประกอบด้วย ถนนสิโรธรศ ซอย ศรีปุตรา ย่านตลาดเก่า หน้าร้านข้าวต้มคนจน ถนนรวมมิตร หน้าโรงแรมยะลาเรมา โกสลับรามาคาเฟ่ ถนนศรีบำรุง หน้าร้านแก๊ง เครื่องเขียน ย่านคูรุ ถนนอาคารสงเคราะห์ หน้าร้านขายผลไม้ ตรงข้ามเขตพื้นที่การศึกษาที่ 12 ถนนอาคารสงเคราะห์ หน้าร้านอาหารแซบอีสาน ถนนผังเมือง 5 หน้าโรงแรมปาร์ควิว ถนน รวมมิตร หน้าโรงเรียนพัฒนาวิทยา เจ้าหน้าที่เก็บกู้ได้ เนื่องจากคนร้ายตั้งเวลาระเบิดไว้ที่ 20.00 น. หน้าร้านเคลิวศกดิ์ยานยนต์ ถนนจรัญษ์ หน้าร้านเค เอ้าท์เพอร์เนเจอร์ตลาดเมืองใหม่ ถนนภูมาชีพ ข้างร้านมินิมาร์คซอย 11 บริเวณถนนผังเมือง 4 ปากซอย 11 ข้างร้านชมพุมาร์ค หน้าตลาดสดผังเมือง 4 ถนนผังเมือง 4 หน้าร้านซุ้มเบียร์ ถนนรวมมิตร หน้าร้านฟู้ดเซนต์เตอร์ ถนนรัฐคำนึ่ง หน้าร้านอาหารญี่ปุ่นชิบูย่า ถนนรวมมิตร หน้าร้านคาราโอเกะ ถนนพุทธภูมิวิถี หน้าโรงไม้ทุเรียนตลาดสด ถนนสิโรธรศ หน้าร้านแก้วตาดวงใจ ถนนพิพิธภักดี ข้างร้าน 75 ซาดอน ถนนสามัคคีหน้าร้านครุมินิมาร์ค ถนนอาคารสงเคราะห์ และหน้าปั้มน้ำมันเอสโซ่ ถนนเทศบาล 1 หน้าโชว์รูมอิซูซุ ถนนเทศบาล 1

รองลงมาปี พ.ศ. 2552 ทางจังหวัดยะลาต้องช่วยเหลือเยียวยาทรัพย์สินจำนวน 134 ราย เป็นเงินจำนวน 37,862,376 บาท และการช่วยเหลือเยียวยาน้อยที่สุด คือ ปี พ.ศ. 2549 มีเพียง 43 รายเป็นเงินจำนวน 2,843,543 บาท ซึ่งรวมจำนวนเงินที่ทางจังหวัดยะลาต้องช่วยเหลือเยียวยาทรัพย์สินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2554 เป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น 118,349,724 บาท และปี พ.ศ. 2554 ถึง พฤษภาคม 2555 อีกเป็นจำนวนเงิน 7,427,608 บาทรวมเป็นเงินที่ต้องเยียวยาเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทั้งสิ้น 125,777,350 บาท

ภาพที่ 3 การช่วยเหลือเยียวยาทรัพย์สินจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ปี 2547 ถึง พ.ศ. 2555

จากภาพที่ 3 เป็นการช่วยเหลือเยียวยาในจังหวัดสงขลา ซึ่งเกิดจากเหตุการณ์ความไม่สงบครั้งรุนแรงและเสียหายมากที่สุดคือ ปี พ.ศ.2555 เหตุเกิดเมื่อ 31 มีนาคม 2555 ที่โรงแรมลีการ์เด้น พลาซ่า กลางใจเมืองหาดใหญ่ ซึ่งได้ช่วยเหลือเยียวยาด้านทรัพย์สินไปแล้วจำนวน 338 ราย รวมทั้งสิ้น 58,666,980 บาท โดยให้ความช่วยเหลือร้านค้าไปแล้ว จำนวน 124 ร้านค้า จ่าย 100 เปอร์เซนต์จำนวน 34 ร้านค้าเป็นเงิน 11,779,828 บาท จ่าย 25 เปอร์เซนต์จำนวน 66 ร้านค้า เป็นเงิน 12,446,863 บาท จ่ายเบื้องต้น 24 รายๆ ละ 15,000 เป็นเงิน 360,000 บาท และยังคงเหลืออีก 91 ร้านค้าที่ยังไม่ช่วยเหลือเยียวยา อยู่ระหว่างการตรวจสอบหลักฐาน เฉพาะร้านค้าที่ช่วยเหลือเยียวยาไปแล้วเป็นเงินจำนวน 24,586,691 บาท ในส่วนยานพาหนะเนื่องจากเหตุระเบิดเกิดขึ้นในชั้นใต้ดินซึ่งเป็นบริเวณที่จอดรถของโรงแรมและพลาซ่า จึงทำให้เกิดความเสียหายแก่ยานพาหนะเป็นจำนวนมาก ซึ่งได้ช่วยเหลือเจ้าของยานพาหนะประเภทรถยนต์ไปแล้ว จำนวน 156 คัน เป็นเงิน 32,964,091 บาท ยานพาหนะประเภทรถจักรยานยนต์ จำนวน 58 คัน เป็นเงิน 1,116,198 บาท เป็นเงินที่ต้องเยียวยาด้วยยานพาหนะไปทั้งสิ้น เป็นเงิน 34,080,289 บาท รวมเป็นเงินจากความเสียหายอันเนื่องมาจากเหตุระเบิดบริเวณโรงแรมลีการ์เด้น พลาซ่าเป็นเงินที่เยียวยาไปแล้ว 58,666,980 บาท (ข้อมูล ณ 12 มิถุนายน 2555)

ภาพที่ 4 การช่วยเหลือเยียวยาทั้งกรณีชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สินในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี ปี 2547-2555

จากภาพที่ 4 การช่วยเหลือเยียวยาทั้งกรณีชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินในพื้นที่ จังหวัดปัตตานี ปี พ.ศ. 2547-2555 ซึ่งข้อมูลของจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีการเยียวยาмаกที่สุดในปี 2551 เป็นเงินจำนวน 178,369,964 บาท เนื่องมาจากเหตุการณ์ระเบิดหน้าโรงแรมซีเอสปัตตานีโดยระเบิดแสวงเครื่องน้ำหนักกว่า 20 กิโลกรัมที่คนร้ายติดตั้งภายในรถยนต์ มิตรชุบิชิ และเหตุการณ์อื่นทำให้ต้องมีการเยียวยาทั้งชีวิต ร่างกายจำนวนมาก

จากความเสียหายชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน ทำให้รัฐต้องช่วยเหลือเยียวยาประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อให้ประชาชนที่ได้รับความเสียหายกลับคืนสู่สภาวะก่อนที่ได้รับความสูญเสียให้ได้มากที่สุด โดยรวมจำนวนเยียวยาทั้งสี่จังหวัด เป็นเงิน ประมาณ 2,262,156,624 บาท (สองพันสองร้อยหกสิบสองล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นหกพันหกร้อยยี่สิบสี่บาท) การขอใช้เยียวยาจากรัฐในจำนวนดังกล่าวนี้ยังไม่ได้รวมความเสียหายอันเป็นสถานที่ราชการ หรือสถานที่สาธารณะประโยชน์ หรือที่ประชาชนใช้ร่วมกัน เช่น วัด มัสยิด โรงเรียน เพราะการขอชดเชยเยียวยาจากดังกล่าวเป็นการเยียวยาจาก ทางศูนย์เยียวยาจังหวัดในสี่จังหวัดโดยเยียวยาเฉพาะเอกชนที่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย ในส่วนของวัด หรือมัสยิด ผู้ดูแลต้องดำเนินการแจ้งไปยังหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบโดยตรงก็คือกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม หรือกรณีโรงเรียน ก็ต้องแจ้งไปยังกระทรวงศึกษาธิการเพื่อเบิกจ่ายงบประมาณ ในการซ่อมแซม หรือจัดสร้างต่อไป

4.5 วิเคราะห์ (ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ฯ

จากพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีลักษณะพิเศษทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม อีกทั้งสถานการณ์ความไม่สงบซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสุขของประชาชน และการพัฒนาของประเทศ โดยที่พระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2553 กำหนดให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มีอำนาจหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้ เพื่อให้ผู้ได้รับความเสียหายในทรัพย์สินตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัย

พระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2553 มาตรา 7(5)⁹ มาตรา 9(16)¹⁰ จึงทำให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอำนาจในการออกระเบียบ ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบในทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. เพราะถือเป็นการกำกับ แก้ไขกฎระเบียบ และลดขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป และในประเด็นดังกล่าว ศอ.บต. ก็เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจากการปฏิบัติในจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินก็ถือตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งทำให้การเยียวยาทรัพย์สินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่สามารถปฏิบัติไปในแนวทางเดียวกัน จึงเป็นที่มาของ(ร่าง) ระเบียบว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบในทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีรายละเอียดหลักๆ ของระเบียบฉบับนี้คือ คำนิยามต่างๆ เพื่อให้เข้าใจถึงระเบียบตามร่างฉบับนี้ชัดเจนขึ้น โดยมีรายละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นเมื่อเกิดเหตุว่าใครมีสิทธิที่จะยื่นคำร้องเพื่อให้รัฐจ่ายค่าตอบแทนความเสียหาย ต้องไปยื่นคำร้องกับหน่วยงานใด หน่วยงานรับคำร้องจะปฏิบัติตามขั้นตอนใดต่อไป อำนาจของคณะกรรมการพิจารณาความเสียหายในทรัพย์สินมีกี่ประเภท และมีอำนาจหน้าที่อะไรบ้าง และเป็นข้อดีที่สามารถออกระเบียบรับรองเพราะทางศูนย์สามารถออกระเบียบในการเบิกจ่ายค่าตอบแทนของคณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินต่อไป และการยื่นคำร้องในระเบียบฉบับนี้ ก็จะแจ้งถึงการให้คณะกรรมการรับรองสามฝ่ายรับรองด้วย ถ้าไม่รับรองจะเกิดผลอย่างไร ทำให้ผู้เสียหายหรือผู้มีส่วนได้เสียไม่ต้องกังวลถึงความเป็นธรรมที่จะได้รับ เพราะคณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินก็จะพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ของคนที่ระเบียบฉบับนี้ให้อำนาจไว้ การออกระเบียบฉบับนี้สามารถลดอุปสรรคของผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากทรัพย์สินในจังหวัดชายแดนภาคใต้กรณีของการได้รับการเยียวยาอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยได้ระดับหนึ่ง เมื่อรัฐไม่สามารถป้องกันภัยอันเกิดจากการก่อความไม่สงบเรียบร้อยได้ รัฐจำเป็นต้องสร้างระบบการช่วยเหลือเยียวยาอย่างเป็นระบบและเป็นธรรมกับประชาชนผู้ได้รับความเดือนร้อน โดยเฉพาะทรัพย์สินในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งถือเป็นการสร้างสิทธิของประชาชนผู้บริสุทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น และระเบียบฉบับนี้ก็จะลดช่องว่างของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนซึ่งประจำอยู่ที่สำนักงาน ให้สามารถมีอัตรากำลังที่แน่นอน มิใช่เป็นเพียงลูกจ้างรายปี เพราะจะไม่ทำให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้เป็นผู้เชี่ยวชาญได้ หากต้องมีการปรับเปลี่ยนคนใหม่เข้ามาอยู่เป็นประจำ

⁹ มาตรา 7 ให้ กพด. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้...

(5) กำกับ เร่งรัด ติดตาม แก้ไขกฎระเบียบ และลดขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล...

¹⁰ มาตรา 9 ให้ ศอ.บต. มีอำนาจหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้...

(16) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ ศอ.บต. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย...

(ร่าง) ระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
ว่าด้วยการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบในทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความ
ไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้
พ.ศ.

โดยพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่ลักษณะพิเศษในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเชื่อมโยง
สัมพันธ์กับต่างประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม อีกทั้งมีสถานการณ์ความไม่สงบซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผล
กระทบต่อความสงบสุขของประชาชน และการพัฒนาของประเทศและ โดยที่พระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มีอำนาจหน้าที่ให้ความ
ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ที่ได้รับผลกระทบในทางทรัพย์สินอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้กำหนด ดังนั้น เพื่อให้ผู้
ได้รับความเสียหายในทรัพย์สินตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๙(๕), ๙(๑๖)
แห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าด้วยการให้
ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบในทรัพย์สินอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ. เป็นต้นไป และให้นำระเบียบนี้ประกาศในราช
กิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้ได้รับความเสียหาย” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สินเนื่องจากการสถานการณ์ความไม่
สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของผู้อื่น รวมถึงทายาทของผู้ได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน โดยคนมิได้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น

“สถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อย” หมายความว่า ให้เป็นตามความผิดขององค์ประกอบในความผิดฐานก่อการ
ร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา

“ทายาท” หมายความว่า ทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“จังหวัดชายแดนภาคใต้” หมายความว่า จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสงขลา

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้ได้รับความเสียหายทางทรัพย์สินทั้งสาม
ประเภท

“คณะกรรมการสามฝ่าย” หมายถึง ทหาร ตำรวจ และฝ่ายปกครอง

“สำนักงาน” หมายความว่า ศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบสืบเนื่องจาก
สถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยประจำจังหวัดชายแดนใต้

ข้อ ๔ การช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบตามระเบียบนี้ไม่ตัดสิทธิประโยชน์ที่ผู้ยื่นได้รับตามกฎหมายอื่น หรือตามมติคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๕ การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายในทรัพย์สิน รวมทั้งการดำเนินงานต่างๆ ตามระเบียบนี้ ให้ใช้เงินจากกองทุนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๖ ในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบนี้ ให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ดำเนินการให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ งบประมาณและหน่วยงานในการช่วยเหลือเยียวยาที่เป็นระบบเปิดมีความคล่องตัวในการบูรณาการทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคประชาสังคม รวมทั้งมีระบบสารสนเทศเพื่อให้การช่วยเหลือเยียวยา มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล นำไปสู่การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๗ เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ส่วนราชการที่มีหน้าที่ตามกฎหมายในการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบกรณีทรัพย์สินเสียหาย โดยพิจารณาช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาตามความเหมาะสมและจำเป็นของแต่ละราย เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบกรณีทรัพย์สินเสียหายสามารถผ่อนคลายความเดือดร้อนเฉพาะหน้าลง มิใช่เป็นการชดใช้ความเสียหายตามระเบียบนี้

ข้อ ๘ การช่วยเหลือผู้ได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน ให้ผู้เสียหายไปยื่นคำร้อง ณ ที่ทำการปกครองอำเภอ และให้นายอำเภอ แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการเป็นผู้รับเรื่องราว และมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนความเสียหายเบื้องต้น เมื่อได้สอบสวนความเสียหายเบื้องต้นแล้ว ก็ต้องรวบรวมเอกสารต่อไปยังศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้

ข้อ ๙ การยื่นคำร้องต้องมีผลของคณะกรรมการสามฝ่ายรับรองว่า ผู้ขอรับการช่วยเหลือเป็นผู้ได้รับความเสียหายให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือในกรณีทรัพย์สินเสียหายกับผู้ได้รับกระทบให้ครบถ้วน

กรณีคณะกรรมการสามฝ่ายมีความเห็นเสียงส่วนใหญ่ (๒/๑) รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ เป็นผู้เสียหาย จากสถานการณ์ความไม่สงบ ให้ทางจังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือผู้เสียหายไปก่อนร้อยละยี่สิบห้า ภายหลังผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับความเสียหาย ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือเพิ่มเติมอีกร้อยละเจ็ดสิบห้า แต่หากภายหลังผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวไม่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย ให้จังหวัดยุติการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทันที

กรณีคณะกรรมการสามฝ่าย มีความเห็นเสียงส่วนใหญ่(๒/๑) รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ ไม่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย ให้งดการพิจารณาไว้ก่อน แต่หากภายหลังผลสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนระบุว่า บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ ให้จังหวัดจ่ายเงินช่วยเหลือให้ครบถ้วน

กรณีคณะกรรมการสามฝ่าย มีความเห็นเป็นเอกฉันท์รับรองว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ ไม่เป็นผู้ได้รับความเสียหาย ให้ถือว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือไม่เข้าหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือเยียวยา โดยไม่ต้องนำผลการสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนมาพิจารณา

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสามฝ่ายให้ความเห็นว่าผู้ขอรับการช่วยเหลือ เป็นผู้ได้รับความเสียหาย จากสถานการณ์ความไม่สงบหรือไม่โดยมิซ้ำซ้ำ ไม่เกิน 5 วันทำการ

ข้อ ๑๐ ให้จัดตั้งสำนักงานศูนย์ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยประจำจังหวัดชายแดนภาคใต้และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รับคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งทำความเข้าใจเห็นเสนอต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ

(๒) ประสานงานกับหน่วยราชการอื่นหรือบุคคลใด เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงหรือความเห็นเกี่ยวกับการขอค่าตอบแทนใด ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย

(๓) เก็บ รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนในทางทรัพย์สินแก่ผู้ได้รับผลกระทบ

(๔) กระทำกิจการตามที่คณะกรรมการหรือ คณะอนุกรรมการมอบหมาย

(๕) ให้สำนักงานมีฐานะเทียบเท่านิติบุคคลมีอำนาจให้การเป็นโจทก์ฟ้องร้องคดีแพ่งข้อหาละเมิดแทนผู้เสียหาย เนื่องจากได้พิจารณาจ่ายเงินตอบแทนผู้เสียหายไปแล้ว

ข้อ ๑๑ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่ละจังหวัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนความเสียหายแก่ทรัพย์สิน แบ่งเป็น สามประเภท คือ

(๑) คณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินประเภท โรงงาน อาคาร บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง สินค้า ทรัพย์สินอื่นๆ

(๒) คณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินประเภท ยานยนต์ และพาหนะอื่นๆ

(๓) คณะกรรมการพิจารณาทรัพย์สินประเภท พืชผลทางการเกษตร ปศุสัตว์ และการประมง

ข้อ ๑๒ ให้อำนาจผู้ว่าราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นประธานคณะกรรมการพิจารณาความเสียหายต่อทรัพย์สิน และมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเกิดจากเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่รัฐ เอกชน ที่มีความรู้เชี่ยวชาญในทรัพย์สินแต่ละด้านตามข้อ ๑๑ ให้มีภาวะในตำแหน่งไม่เกินสามปี

ข้อ ๑๒ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาอนุมัติค่าตอบแทน ค่าทดแทนตามประกาศนี้

(๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามข้อ ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ดาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกโดยคำแนะนำของรัฐมนตรีเพราะบกพร่อง หรือไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ข้อ ๑๕ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติเยียวยาทดแทนความเสียหายเนื่องจากทรัพย์สินเสียหาย ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้อำนาจประธานคณะกรรมการจ่ายเงินทดรองราชการที่ได้รับการจัดสรร โดยเป็นเช็คระบุชื่อผู้เสียหายที่ขึ้นคำร้องขอ และจัดทำรายงานใช้จ่ายเงินซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดรับรอง และส่งให้แก่ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ (ศอ.บต.) เพื่อดำเนินการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายชดใช้เงินตรองราชการดังกล่าว สำหรับหลักฐาน
ในสำคัญต้นฉบับ ให้จังหวัดเก็บรักษาไว้เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ยื่นคำขอไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อเลขาธิการ ศอ.บต.
ภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย คำวินิจฉัยของของเลขาธิการ ศอ.บต. ให้เป็นที่สุด

การยื่นอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ยื่น ณ ที่ทำการปกครองจังหวัดหรือที่ทำการปกครองอำเภอ หรือ ที่ทำการ
ศอ.บต. และให้ถือว่าเป็นการอุทธรณ์ต่อเลขาธิการ ศอ.บต.ตามวรรคหนึ่งแล้ว การพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นไปตามแนวทางที่
เลขาธิการ ศอ.บต.กำหนด

ข้อ ๑๗ ผู้ใดยื่นคำขอรับค่าตอบแทนความเสียหายต่อทรัพย์สิน โดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ ให้หัวหน้าศูนย์
ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยประจำจังหวัด
ชายแดนใต้มีอำนาจในการร้องทุกข์ดำเนินคดีอาญาฐานความผิดแจ้งความเท็จ และข้อ โทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๑๘ ให้จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบ
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับโดยจากสำนักนายกรัฐมนตรี ตามคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ โดย
รายรับของกองทุนได้จากรายอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินอุดหนุน เงินที่ทางสำนักงานได้
ฟ้องร้องผู้ก่อความไม่สงบในคดีแพ่ง และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ โดยไม่ขัดแย้งกับ วัตถุประสงค์หรือเงื่อนไขของ
กองทุน หรือเงินอื่นที่กองทุนได้รับ โดยชอบไม่ว่ากรณีใดตามระเบียบกองทุน

ในระหว่างที่กองทุนยังไม่แล้วเสร็จให้ใช้เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากงบเงินอุดหนุนไปพลางก่อน

ข้อ ๑๙ ในการดำเนินการตามระเบียบนี้ ให้ ศอ.บต.ซึ่งได้รับรายงานจากทางสำนักงาน จัดทำข้อสรุปผลการ
ดำเนินการปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและผู้ได้รับผลกระทบเสนอต่อ กพค.ทุกปี

ข้อ ๒๐ ให้เลขาธิการ ศอ.บต. เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ เดือน.....พ.ศ.

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้